

03074

SPRAWOZDANIE
Z CZYNNOSCI
IZBY HANDLOWEJ
I PRZEMYSŁOWEJ
W KRAKOWIE

BIBLIOTEKA
IZBY PRZE-
MYSŁOWO-
HANDLOWEJ
W KRAKOWIE

L:1.

Sp.

L.in.2759.

Z A R O K 1923 i
I PÓLROCZE 1924

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI IZBY HANDLOWEJ
I PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE

ZA ROK 1923

ORAZ

ZA I. PÓŁROCZE 1924.

3/12 wielonoce

KRAKÓW 1924

NAKŁADEM IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ
ZAKŁADY GRAFICZNE BRACI KOZIAŃSKICH

P. T.

Życie gospodarcze okręgu krakowskiej Izby handlowej i przemysłowej, obejmującego Zagłębie przemysłowo-węglowe wraz z południową połacią zachodniej Małopolski, okazuje w porównaniu ze stanem przedwojennym wybitnie zmieniony obraz.

Wśród osiągniętych szczęśliwie warunków niezawisłości politycznej i po odpadnięciu rozlicznych przeszkód, stawianych dawniej rozwojowi własnej wytwórczości, zdołał przemysł okręgu Izby rozwinąć się w minionem sześcioleciu i wytworzyć większą ilość poważnych rozmiarami nowych zakładów produkcyjnych.

Równolegle wzrosły znacznie obroty towarowe obwodu, osiągając w niektórych działach handlu hurtownego, przede wszystkim w gałęziach importowych, wysoki stan rozkwitu.

Jeżeli wybujałości okresu inflacyjnego tutaj mniejsze niż gdzieindziej przybrały rozmiary, to także przejście do ustabilizowanej waluty odbywa się w obwodzie Izby wśród lżejszych wstrząszeń i rokuje nadzieje rychlejszego ułożenia się normalnych stosunków gospodarczych, którego objawy widoczne już są w różnych dziedzinach produkcji i handlu.

Blizsze zobrazowanie tych zmian charakterystycznych w stanie gospodarczym obwodu Izby nastąpi w sprawozdaniu sumarycznem za rok 1924.

Obecnie oddaje Izba w ręce powołanych czynników urzędowych oraz publiczności szczegółowe sprawozdanie ze swych czynności za rok 1923 oraz za I. półrocie 1924.

W Krakowie, w listopadzie 1924.

**Izba Handlowa i Przemysłowa
w Krakowie.**

W tym celu należało przede wszystkim wykonać badania terenowe i zbierać materiały, które miałyby służyć do ustalenia rodzaju i rozmiaru zmian, jakie nastąpiły w czasie trwania wojny. W tym celu należało przede wszystkim wykonać badania terenowe i zbierać materiały, które miałyby służyć do ustalenia rodzaju i rozmiaru zmian, jakie nastąpiły w czasie trwania wojny.

W tym celu należało przede wszystkim wykonać badania terenowe i zbierać materiały, które miałyby służyć do ustalenia rodzaju i rozmiaru zmian, jakie nastąpiły w czasie trwania wojny. W tym celu należało przede wszystkim wykonać badania terenowe i zbierać materiały, które miałyby służyć do ustalenia rodzaju i rozmiaru zmian, jakie nastąpiły w czasie trwania wojny.

W tym celu należało przede wszystkim wykonać badania terenowe i zbierać materiały, które miałyby służyć do ustalenia rodzaju i rozmiaru zmian, jakie nastąpiły w czasie trwania wojny. W tym celu należało przede wszystkim wykonać badania terenowe i zbierać materiały, które miałyby służyć do ustalenia rodzaju i rozmiaru zmian, jakie nastąpiły w czasie trwania wojny.

W tym celu należało przede wszystkim wykonać badania terenowe i zbierać materiały, które miałyby służyć do ustalenia rodzaju i rozmiaru zmian, jakie nastąpiły w czasie trwania wojny. W tym celu należało przede wszystkim wykonać badania terenowe i zbierać materiały, które miałyby służyć do ustalenia rodzaju i rozmiaru zmian, jakie nastąpiły w czasie trwania wojny.

W tym celu należało przede wszystkim wykonać badania terenowe i zbierać materiały, które miałyby służyć do ustalenia rodzaju i rozmiaru zmian, jakie nastąpiły w czasie trwania wojny. W tym celu należało przede wszystkim wykonać badania terenowe i zbierać materiały, które miałyby służyć do ustalenia rodzaju i rozmiaru zmian, jakie nastąpiły w czasie trwania wojny.

W Krakowie, w październiku 1941 r.

Józef Florkowski
w Krakowie

Z czynności biura Izby.

Do dziennika podawczego Izby wpłynęło w ciągu roku 1923 ogółem 13.130 pism, które spowodowały potrzebę wysłania 11.489 pism do władz i interesentów.

W pierwszym półroczu 1924 wynosi wpływ pism 6.258, podczas gdy z Izby wysłano pism 6.419.

Poświadczenia stosowności cen.

Na życzenie władz wojskowych i cywilnych bada Izba wszystkie rachunki za towary, kupowane z wolnej ręki dla pokrycia zapotrzebowania poszczególnych władz cywilnych oraz formacyj i zakładów wojskowych.

Badania Izby mają na celu stwierdzenie, iż płacone przez te władze ceny odpowiadają stosunkom rynkowym w okresie zakupu.

W roku 1923 poświadczono rachunków urzędowych 4.898 — w pierwszym półroczu 1924 — 3.560.

Poświadczenia uprawnień przemysłowych.

Na podstawie zapisków swego katastru przemysłowego wystawia Izba kupcom i przemysłowcom okręgu poświadczenia uprawnień przemysłowych względnie rejestracji firm, dla celów wyjazdowych, legitymacyjnych itd.

Poświadczeń takich wystawiono w roku 1923 — 1.103, w pierwszym półroczu 1924 — 731.

Pozwolenia na przyjazd do Polski.

Do użytku polskich władz konsularnych wystawia Izba poświadczenia, stwierdzające potrzebę przyjazdu do Polski

zagranicznych fachowców w wypadkach, gdzie przyjazd taki jest ze względów gospodarczych pożądanym.

Poświadczeń takich wystawiono w roku 1923 — 195, w pierwszym półroczu 1924 — 49.

Adresy.

Na życzenie władz i interesentów prywatnych zestawiono i podano adresy przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych:

w r. 1923 — w 472 wypadkach, w I. półroczu 1924 — w 425 wypadkach.

Na żądanie władz sądowych, wojskowych i publicznych wydała Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie opinie w sprawie cen poszczególnych artykułów i przedmiotów w roku 1923 w 305 wypadkach, w pierwszym półroczu 1924 w 137 wypadkach.

Certyfikaty pochodzenia towarów wydane w r. 1923.

Ogólna liczba 563.

ARTYKUŁ	WAGA wzgl. ilość	KRAJ PRZEZNACZENIA
Biel cynkowa	9.000 kg	Francja
Drzewo	19,438.869 m ³ i 32.683 stds.	Francja, Anglja, Szwajcarja, Czechosłowacja, Niemcy
Jaja	330 skrzyń	Niemcy, Francja
Jelita solone	29.090 m	Jugosławja
Klej	1.000 kg	Francja
Koszykarskie wyroby	2.609 sztuk i 297 kg	Ameryka, Austrija, Francja, Jugosławja i Szwajcarja
Krzesła	644 sztuk	Anglja
Księgi do kopjow.	4 szt.	Belgja
Mebłe gięte	72 sztuk	Ameryka

ARTYKUŁ	WAGA wzgl. ilość	KRAJ PRZEZNACZENIA
Miód do picia	347 l.	Belgja
Nasiona buraków	10.000 kg	Jugosławja
Olej gazowy	1,005.100 kg	Francja i Jugosławja
Olej rafinowany	49.340 kg	Francja i Jugosławja
Parafina	1,074.000 kg	Austrja, Francja i Jugosławja
Pierze	23 kg	Francja
Posadzka dębowa	879.200 m ²	Francja
Skórki królicze	2.902 szt.	Anglja
Smola drzewna	34.850 kg	Francja
Soda kaustyczna	14.454 kg	Niemcy
Szczeć	100 kg	Francja
Tkaniny baweł.	6.688 m	Jugosławja
Trzcina	5.020 kg	Anglja
Włósie	308 kg	Francja
Żelazocjanek potasu	1.000 kg	Jugosławja
Żelazocjanek sodowy	15.240 kg	Anglja
Żołądki ciel. suszone	31.000 sztuk	Francja

Ogólna wartość wywiezionych z okręgu Izby w r. 1923 towarów, na które wystawiono certyfikaty pochodzenia, wynosi 259.507 dolarów am.

Certyfikaty pochodzenia towarów w I. półroczu 1924.

Wydano 55 certyfikatów.

NAZWA TOWARU	WAGA wzgl. ilość	KRAJ PRZEZNACZENIA
Benzyna	40.190 kg	Jugosławja, Nadrenja
Bibułki cygaretowe		Belgja
Biel cynkowa	9.000 kg	Francja
Drzewo	1,728.789 m ³ i 200.926 stds	Francja, Anglja, Nadrenja i Szwajcarja
Koszykarskie wyroby		Belgja
Olej terpentynowy	8.000 kg	Jugosławja
Papier kopjowy	646 kg	Belgja
Parafina	75.000 kg	Austrja, Francja, Nad- renja i Jugosławja
Smoła drzewna	23.205 kg	Jugosławja
Szkoło okienne	594 skrzyń i 7.662·70 m ²	Jugosławja
Tkaniny	1.397·40 m	Austrja, Jugosławja
Żelazocjanek potasu	3.048 kg	Anglja
Żelazocjanek sodowy	10.000 kg	Anglja

Ogólna wartość wywiezionych z okręgu Izby w pierwszym półroczu 1924 towarów, na które wystawiono certyfikaty pochodzenia, wynosi 45.650 dolarów am.

Zaświadczenia walutowe wydane w październiku, listopadzie i grudniu 1923 r.

Ogółem wydano 403 zaświadczeń.

Artykuł	Waga wzgl. ilość	Wartość	Kraj przeznaczenia
Beczulki bukowe	99 000 szt	340,000.000 Mp 35,060.000 Ka	Austrja
Buraki cukrowe suszone	14 725 kg	3.350 fr. szw.	Gdańsk
Cement	524.400 kg	14.520 dol. am. i 53,000.000 Mp	Gdańsk, Rumunja
Drzewo	330.600 kg i 555 m ³	1 785 dol. am. 15.000 fr. fr. 6.000 fr. szw. 13.250 lirów 28.840 K. č.	Gdańsk, Austrja, Niemcy, Fran- cja, Włochy, Holandja
Fasola	115.080 kg	2.400 dol. am.	Gdańsk, Włochy
Futrzone skóry	1.050 szt.	1.390.50 dol.am.	Niemcy
Gipsowy kamień	132.000 kg	39.600 K. č.	Czechosłowacja
Groch	45.000 kg	180 dol. am.	Gdańsk
Grzyby suszone	850 kg	916,000.000 Mp	Austrja
Hreczka	71 810 kg	330 dol. am.	Gdańsk
Jabłka na marmoladę	83.900 kg	345,000.000 Mp 115 dol. am.	Austrja
Jelita suszone	60 kg	350 K. č.	Czechosłowacja
Kasza hreczana	10.000 kg	18.000 K. č.	Czechosłowacja
Kasy kontrolne używane	6 sztuk	800 fr. szw.	Szwajcarja
Klej kostny	20 000 kg	1.400 dol. am.	Gdańsk
Kminek	2 528 kg	18.500 K. č. 9,800.000 Mp	Austrja Czechosłowacja

Artykuł	Waga wzgl. ilość	Wartość	Kraj przeznaczenia
Koniczyna czerwona	12.500 kg	500 dol. am.	Gdańsk
Koper	700 kg	2.100 K. č.	Czechosłowacja
Koszykarskie wyroby	8.911 szt 4.864 kg	474,020.000 Mp 630·50 dol. am. 21.000 K. č. 4,425.000 K. a. 840 guld hol.	Austrja, Niemcy, Holandja, Ameryka
Kropidła	468 kg	25 dol. am.	Ameryka
Len	17.000 kg	140 dol. am.	Gdańsk
Łubin	15.000 kg	30 dol. am.	Gdańsk
Mak	10.000 kg	500 dol. am.	Gdańsk
Maszyny do szycia	13 sztuk	2.300 K. č.	Czechosłowacja
Meble gięte	1.800 sztuk	400 Ł	Anglja
Nici	400 kg	135 dol. am.	Rumunja
Obręcze drewniane	56.000 kg 1.600 wiązek	200,000.000 Mp 6.600 K. č.	Czechosłowacja Niemcy
Papa surowa	20.000 kg	4.300 fr. szw.	Rumunja
Pakuły lniane	3.965 kg	7.930 K. č.	Czechosłowacja
Pęcherze su- szone	700 kg	406·22 dol. am.	Austrja
Pierze używane	90.560 kg	325,931.000 Mp 989·10 dol. am. 60·945 K. č.	Austrja, Amery- ka, Czechosl., Danja, Niemcy
Proso	10.000 kg	60 dol. am.	Gdańsk
Rzepak	83.000 kg	463 dol. am.	Gdańsk
Skórki królicze wyprawione	5.600 sztuk	510 dol. am.	Niemcy

Artykuł	Waga wzgl. ilość	Wartość	Kraj przeznaczenia
Słód	125.000 kg	675 Ł	Gdańsk
Soda:			
a) amoniakalna	100.000 kg	69.000 K. č.	Czechosłowacja
b) kaustyczna	100.000 kg	36,000.000 Mp. 75.300 K. č. 47,000.000 K. a.	Austrja Czechosłowacja
c) krystaliczna	60.000 kg	18.000 K. č	Czechosłowacja
Sól bydlęca	1,405.000 kg	522,700.000 Mp. 73.000 K. č.	Czechosłowacja
„ przemysł.	100.000 kg	189,700.000 Mp.	Czechosłowacja
Syrop kartoflany	5.000 kg	5,000 000 K. a.	Austrja
Szaty kościelne	30 kg	160 dol. am.	Ameryka
Szkoło tafłowe	5.000 m ³	80,000.000 K. a.	Austrja
Terpentyna:			
a) surowa	66.642 kg	89.938 K. č. 503'52 dol. am.	Austrja Czechosłowacja
b) oczyszczona	17.680 kg	413'91 dol. am	Austrja
Traki	15.000 kg	2.200 fr. fr.	Szwajcarja
Węgiel	440.550 ton	7,400,300.000Mp	Austrja
Wiklina	80.000 kg	1.660 dol. am.	Niemcy Szwecja
Wódki słodzone	200 skrzyń	20.500 K. č.	Gdańsk
Wosk pszczelny	200 kg	1,600.000 K. a.	Austrja
Wyka	14.000 kg	60 dol. am.	Gdańsk
Żelazne haczyki	2.700 kg	163,000.000 Mp.	Austrja

Ogólna wartość towarów, wywiezionych z okręgu Izby, na które wystawiono zaświadczenia walutowe w czwartym kwartale 1923, wynosi 161.329 dolarów am.

Zaświadczenia walutowe za I. półrocze 1924.

Wydano zaświadczeń 354 sztuk.

Artykuł	Waga wzgl. ilość	Wartość	Kraj przeznaczenia
Alun	100 tuzin.	250 zł.	Gdańsk
Beczulki bu- kowe	54.000 szt.	1.620 dol. am.	Austrja
Blaszane latar- nie	120 kg	195'42 fr. szw.	Gdańsk
Blaszane meble	598 kg	99 dol. am.	Gdańsk
Cebula	10.000 kg	210 dol. am.	Niemcy
Cerezyzna	200 kg	500 zł.	Austrja
Dolomit surowy	215.000 kg	2.500 K. č.	Czechosłowacja
Drzewo	1.729 m ³	2.218 dol. am. 640'4 Z. 2.500 fr. fr. 32.200 K. č.	Austrja Belgja Francja Gdańsk Niemcy
Dziegieć	16.900 kg	11.600 K. č.	Austrja Czechosłowacja
Eter siarczany	3.100 kg	13.950 K. č.	Czechosłowacja
Futrzané skóry	1.124 szt.	3.825 dol. am.	Niemcy
Skórki królicze	100 kg 36.518 szt.	4.886.30 dol. am.	Ameryka Anglja Niemcy Rumunja
Jelita suszone	8.280 kg	590'30 dol. am.	Austrja Niemcy
Kamień gipsowy surowy	80.000 kg	2.400 K. č.	Czechosłowacja
Kasy kontrolne używane	200 kg	2.600 K. č.	Czechosłowacja

Artykuł	Waga wzgl. ilość	Wartość	Kraj przeznaczenia
Kminek	4.000 kg	26.000 K. č.	Czechosłowacja
Kosmetyki	73 kg	110 dol. am.	Gdańsk
Koszykarskie wyroby	6.245 szt. 226 kg	1,362.400.000Mp 13,745 525 K. č. 1.351'85 dol. am.	Austrja
Litopon	100 kg	14 dol. am.	Francja
Łubin	55.000 kg	33.000 K. č.	Czechosłowacja
Maszyny stare	1.000 kg	100 dol. am.	Rumunja
Meble gięte	3.650 kg	210 K. a. 600 Ł.	Danja Niemcy
Meble składane	1.100 szt.	1 020 flor. hol.	Holandja
Mechanizmy zegarowe	4 sztuki	93 fr. szw.	Rumunja
Nasienie esparsety	30.000 kg	1.150 dol. am.	Austrja
Obręcze drewniane	20.200 kg	160 M. niem. 2.400 K. č.	Czechosłowacja Niemcy
Olej fuźlowy	2.000 kg	2.080 dol. am.	Gdańsk
Pasta do obuwia	3.532 tuzin.	781'60 dol. am.	Gdańsk
Pęcherze cie- łące	69 kg 14.500 szt.	550 dol. am. 300 fr. szw.	Szwajcarja Włochy
Pierze używane	114.538 kg	460.000.000 Mp. 78.451'50 K. č. 1,500.000 K. a. 8.284'60 dol. am 1.177 fr. szw. 600 fr. fr.	Austrja Czechosłowacja Niemcy Ameryka
Pudelka na kapelusze	44 sztuk	181 fr. szw.	Rumunja
Rogowe odpadki	15.000 kg	15.000 K. č.	Czechosłowacja

Artykuł	Waga wzgl. ilość	Wartość	Kraj przeznaczenia
Skóra wierzchnia	360 kg	22,400.000 K. a.	Austrja
Smola drzewna	22.360 kg	223 60 dol. am.	Gdańsk
Soda a) amoniakalna b) kaustyczna	115.000 kg 55.000 kg	69.000 K. č. 46.700 K. č.	Czechosłowacja
Spirytus rektyfikowany	272.200 hl.	30.042'21 dol. am.	Gdańsk Niemcy
Stearyna	5.000 kg	26.000 K. č.	Austrja
Szczecina	600 kg	300 dol. am.	Austrja Węgry
Świece	1.500 kg	2.063'55 fr. szw.	Gdańsk
Terpentyna su- rowa	174.085 kg	16,000.000 K. a. 20.105'92 dol. am.	Austrja Czechosłowacja Jugosławja Włochy Węgry Niemcy
Węgiel	20 ton	760,000.000 Mp	Austrja
Wiklina	307.400 kg	1,655 dol. am. 22 060 K. č	Czechosłowacja Niemcy, Węgry
Włósie końskie	1 050 kg	9.290 K. č.	Czechosłowacja
Wosk pszczelny	330 kg	6,600.000 K. a.	Austrja

Ogólna wartość towarów, wywiezionych z okręgu Izby w pierwszym półroczu 1924, na które wystawiono certyfikaty pochodzenia, wynosi 86.721 dolarów am.

Dyspenzy od dowodu uzdolnienia.

Izba udzieliła w r. 1923 w 235 wypadkach, zaś w r. 1924 po koniec września w 100 wypadkach swej opinii co do udzielenia dyspenzy od wykazania się formalnymi dowodami uzdolnienia w przemysłach rękodzielniczych.

Ilość udzielonych opinij rozdziela się na poszczególne przemysły w następujący sposób:

	1923	1924
1. Blacharstwo	2	—
2. Brukarstwo	3	1
3. Cholewkarstwo	6	2
4. Czapnictwo	2	—
5. Cukiernictwo	2	1
6. Przemysł techniczno-dentystyczny	6	1
7. Przemysł fotograficzny	3	3
8. Fryzjerstwo	2	1
9. Garbarstwo	1	1
10. Garniarstwo	1	—
11. Kaletnictwo	2	—
12. Kapelusznictwo	2	—
13. Kołodziejstwo	11	1
14. Kominiarstwo	1	1
15. Kowalstwo	40	14
16. Krawiectwo	34	9
17. Kuśnierstwo	—	4
18. Malarstwo pokojowe	—	2
19. Masarstwo	12	7
20. Masarstwo końskie	2	1
21. Modniarstwo	3	—
22. Nożownictwo i szlifiernictwo	1	—
23. Piekarstwo	11	1
24. Pokostnictwo i lakiernictwo	1	—
25. Powroźnictwo	1	1
26. Rzeźbiarstwo	—	2
27. Rzeźnictwo	10	4
28. Rzeźnictwo i masarstwo	4	3
29. Rymarstwo	7	1
30. Rytownictwo	—	1
31. Ślusarstwo	4	1
32. Stolarstwo	14	11
33. Szcotkarstwo	1	1
34. Szewstwo	43	21

	1923	1924
35. Szklarstwo	—	1
36. Tapicerstwo	3	2
37. Zegarmistrzostwo	—	1
Razem	235	100

Opinie co do charakteru czynności przemysłowych.

Na życzenie władz przemysłowych oświadczyła się Izba w r. 1923 co do charakteru przemysłowego: młynarstwa, cholewkarstwa, szycia i haftowania bielizny, wyrobu krawatek, wyrobu rosolisów, likierów i rumu na drodze zimnej, wyrobu sztucznych kamieni, fabrycznego wyrobu aparatów i ostrzy do golenia systemu „Gilette“, wyrobu ozdób mosiężnych na chomąta, wyrobu biczysk, wyrobu artykułów sztancowanych z żelaza, w szczególności podkówki do butów z drutu giętego i dziurkowanego bez pomocy ognia, wyrobu bielizny ludowej, handlu wyrobów masarskich, suchego chemicznego odczyszczania i odświeżania malowanych i tapetowanych ścian pomieszczeń oraz sztukaterji, koszykarstwa artystycznego, ręcznego tkactwa prześcieradeł i ręczników, haftowania bielizny, strojenia fortepianów, wyrobu chemikaljów do wyprawiania skór, wyrobu waty, wyrobu pończoch i sweaterów.

W roku 1924 oświadczyła się Izba co do charakteru przemysłowego naprawiania i drutowania garnków blaszanych po domach, przyjmowania zamówień na powiększenia portretów i fotografii, wypieku andrutów, wafli i opłatków, wyrobu mioteł ryżowych, wyrobu cukierków, wyrobu rzeźbionych pomników żydowskich z kamienia, handlu starem żelazem, mosiądzem i miedzią, wyrobu sztucznych kamieni do szlifowania narzędzi żelaznych, wyrobu torb ceratowych, samorodnego spawania metali (ślusarstwo) oraz wyrobu win owocowych i miodu do picia.

Taryfy cennikowe.

W związku z przewidzianem przez obowiązujące ustawodawstwo współdziałaniem Izb handlowych i przemysłowych

wych przy ustalaniu taryf maksymalnych, brała Izba w okresie sprawozdawczym przez swego delegata udział w periodycznych posiedzeniach Miejskiej Komisji cennikowej w Krakowie, przedkładając Województwu wnioski w sprawie oznaczania cen maksymalnych na mięso, wyroby masarskie i pieczywo w Krakowie.

Z tego tytułu udzieliła Izba także dla poszczególnych miejscowości swego okręgu na żądanie władz przemysłowych opinii w sprawie taryf maksymalnych na mięso, wyroby masarskie i pieczywo w roku 1923 w 65 wypadkach, zaś w pierwszym półroczu roku 1924 w 22 wypadkach.

Również współdziałała Izba przy ustalaniu taryf:

a) kominiarskich w r. 1923 w 58 wypadkach, w pierwszym półroczu r. 1924 w 22 wypadkach,

b) dorożkarskich w r. 1923 — w 32, w I. półroczu 1924 — w 16 wypadkach,

c) hotelowych w r. 1923 — w 36, w I. półroczu 1924 — w 7 wypadkach.

Wreszcie w sprawach taryf targowych wydała Izba w okresie sprawozdawczym w roku 1923 — 47 opinii, w I. półroczu 1924 roku — 23 opinii.

Koncesje przemysłowe.

Wielokrotnie oświadczała się Izba w okresie sprawozdawczym co do udzielania koncesji na poszczególne przemysły.

Ruch udzielonych opinii przedstawia się następująco:

1) przemysł techniczno - dentystyczny w r. 1923 — 6, w 1924 — 1,

2) murarstwo pod lżejszymi warunkami w r. 1923 — 8, w 1924 — 8,

3) ciesielstwo pod lżejszymi warunkami w r. 1923 — 10, w 1924 — 11.

Ponadto oświadczone się co do udzielenia koncesji na sztycharnię i litografię nut, na instalację wodociągów, rafinerję nafty, sprzedaż nafty za pomocą beczkowsów, wresz-

cie na urządzenie wystawy ruchomej prób i wzorów przemysłu krajowego.

Ulgi celne.

W 97-u wypadkach poparła Izba podania o udzielenie ulg celnych na maszyny nieprodukowane w kraju, a sprowadzone do Polski, celem użycia w przedsiębiorstwach przemysłowych patentów.

Opinie Izby dotyczyły następujących gałęzi przemysłu, względnie maszyn:

Rok 1923.

Przemysł ceramiczny:

- 1 maszyna do wyrobu cegieł,
- 1 maszyna do wyrobu dachówek.

Przemysł chemiczny:

- 4 maszyny farbiarskie,
- 1 maszyna do stemplowania świec,
- 1 maszyna do wyrobu mydła,
- 1 prasa ręczna do wytłaczania mydła.

Przemysł drzewny:

- 1 lokomobila parowa do tartaku,
- 2 maszyny do wyrobu wełny drzewnej,
- 1 maszyna do szlifowania drzewa,
- 2 traki.

Przemysł drukarski:

- 4 maszyny drukarskie,
- 1 maszyna do litografji,
- 1 maszyna do rotograwjury.

Przemysł metalowy:

- 3 maszyny do wyrobu pluskiewek,
- 3 maszyny do wyrobu spinaczy,

- 1 maszyna do wyrobu szpilek,
- 1 maszyna do wyrobu sprzączek,
- 1 maszyna do wyrobu haftek,
- 2 maszyny do wyrobu guzików blaszanych,
- 1 maszyna do wyrobu zastrzasków,
- 1 maszyna do krajania blachy,
- 1 maszyna do krajania drutu,
- 1 maszyna do wyrobu wag i ciężarków,
- 1 maszyna do fabrykacji wyrobów platerowanych,
- 1 maszyna do wyrobu skobelek drucianych,
- 2 maszyny do napelniania tub pastą,
- 1 maszyna do prób żelaza na ciągnienie,
- 3 obrabiarki do metali,
- 1 zataczarka do użytku w fabryce maszyn,
- wagony dla kolejek wąskotorowych.

Przemysł papierowy:

- 1 maszyna do produkcji wyrobów papierowych,
- 1 maszyna do produkcji wyrobów tekturowych,
- 1 maszyna do wyrobu etykiet,
- 1 maszyna do wyrobu pudełek i opakowań,
- 5 maszyn do wyrobu torebek papierowych,
- 2 maszyny do przecinania bibulki cygaretovej.

Przemysł spożywczy:

- 1 maszyna browarniana,
- 4 maszyny do wyrobu czekolady,
- 2 maszyny młyńskie,
- walce młyńskie,
- postaw walcowy do młyna,
- 2 motory Diesla do młyna,
- maszyna do filtrowania dla fabryki likierów.

Przemysł tkacki:

- 8 maszyn tkackich,
- 1 maszyna do strzyżenia wełny,
- 1 winda do fabryki tkackiej.

Różne maszyny:

- 1 maszyna do wyrobu obuwia,
- 1 maszyna do wyrobu kapeluszy,
- 2 maszyny do wyrobu guzików galalitowych,
- 1 maszyna do wyrobu guzików perłowych,
- 1 maszyna do szlifowania szkła,
- 1 młynek do kleju,
- 1 fryzjerka do obróbki klisz w fabryce torebek papierowych,
- 1 przegrzewacz ściśnionego powietrza.

Maszyny elektryczne dla różnych przemysłów:

8 elektromotorów.

Przeniesienie z zagranicy kompletnych urządzeń fabrycznych:

Poświadczenia dla uzyskania ulgi celnej przy sprowadzaniu do Polski kompletnych urządzeń fabrycznych wystawiono w 4-ch wypadkach. Dotyczyły one podań o przeniesienie urządzeń:

- dla fabryki czekolady,
- dla fabryki obuwia,
- dla fabryki wyrobów papierowych,
- dla młyna i łuszcarni ryżu.

Obrót uszlachetniający:

a) bierny:

5 amperomierzy elektromagnetycznych,
motory elektryczne.

b) czynny:

filce do użytku w fabryce papieru,
nasiona dyni do wyrobu oleju,

ocet drzewny do fabrykacji esencji octowej,
olej kokosowy do wyrobu mydła,
surowiec żelaza do wyrobu hufnali.

I. Półrocze 1924.

Wydano 48 zaświadczeń dla następujących przemysłów:

Przemysł chemiczny:

maszyny i aparaty do wyrobu środków leczniczych.

Przemysł drukarski:

maszyna do stancowania,
maszyny do stereotypji.

Przemysł drzewny:

maszyna do czopowania,
4 maszyny do obróbki drzewa,
maszyna stolarska,
maszyny do wyrobu beczek,
2 lokomobile parowe
piły trakowe,
prasa do wełny drzewnej,
2 traki szybkie.

Przemysł garbarski:

maszyny garbarskie,
wentylator do suszni parowej w garbarni,
windy do garbarni.

Przemysł metalowy:

maszyna do obróbki metali,
2 maszyny do wyrobu drutu,

maszyna do wyrobu okuć do sznurowadeł,
 maszyna do walcowania blachy srebrnej,
 2 wiertarki szybkie.

Przemysł papierowy:

maszyna do linjowania,
 maszyna do wyrobu papieru,
 maszyna do spajania zeszytów,
 maszyna do szycia broszur.

Przemysł spożywczy:

maszyna do wyrobu czekolady,
 maszyna do mielenia sera,
 3 maszyny do wyrobu konserw kawowych,
 maszyny młynarskie,
 postaw walcowy do młyna.

Przemysł szklany:

maszyna do szlifowania szkła.

Przemysł tkacki:

maszyna do bielarni,
 8 maszyn tkackich,
 maszyna trykotarska,
 maszyna parowa z generatorem,
 maszyna do prania i płukania przędzy,
 3 kotły do fabryki tkackiej,
 przyrząd do badania wytrzymałości tkanin.

Maszyny elektryczne:

akumulatory,
 maszyna elektryczna,
 prądnicą elektryczną.

Różne maszyny:

lokomobila na przegrzaną parę dla kopalni węgla,
aparaty do gaszenia ognia.

Kataster przemysłowy Izby.

W myśl rozporządzenia b. austr. Ministerstwa handlu w porozumieniu z Minist. spraw wewn., skarbu i robót publ. z dnia 26 czerwca 1909 l. 16990 mają Izby handlowe i przemysłowe prowadzić dokładną ewidencję przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych i rękodzielniczych (kataster przemysłowy).

Wydana w tej sprawie przez wspomniane na wstępie Minist. handlu instrukcja nakłada obowiązek na:

I.) władze przemysłowe I. instancji

regularnego zawiadamiania Izb h. i p. po upływie każdego miesiąca o 1) nowo wydanych kartach przemysłowych i koncesjach, 2) zmianach w licencjach domokrażców, 3) zmianach w wykonywaniu istniejących przemysłów, 4) zmianach, zgaśnięciu skutkiem śmierci właściciela tudzież o cofnięciu i odebraniu uprawnień przemysłowych, 5) pozwoleniach (konsensach) na zakłady przemysłowe, w których przemysł ma być utrzymywany w ruchu przy pomocy palenisk, maszyn parowych, innych motorów lub urządzeń wodnych (§ 25 ust. przem.) tudzież pozwoleniach (konsensach) na zmianę lub rozszerzenie takich zakładów (§ 32 ust. przem.).

II.) władze skarbowe (kasy skarbowe)

zawiadamiania (dawniej o przypisanym poszczególnym kontrybuentom powszechnym podatku zarobkowym) obecnie o wykupieniu świadectw przemysłowych.

Na podstawie tak zebranego materiału przedstawia się stan ruchu przemysłów w roku 1923 oraz w pierwszym półroczu 1924 (styczeń—czerwiec) jak następuje:

STAN RUCHU PRZEMYSŁÓW

a) w roku 1923

Nowo zgłoszone przemysły (wolne, ręko-dzielnicze, koncesjowane)	Licencje domo-krążców (nowe przedłużenia)	Zmiany w wyko-nywaniu istnie-jących przemy-słów	Zaniechanie, zgaśnięcie skut-kiem śmierci właścic. tudzież cofnięcie i ode-branie upra-wnień przemysł.	Pozwolenia (konsensy) na zakłady przemysł. w któ-rych przemysł ma być utrzy-mywany w ruchu przy po-mocy palenisk, maszyn par. lub innych motorów (§ 25. ust. przem.) — Konsensy na zmianę lub rozszerzenie takich zakładów (§ 32 ust. przemysł.)
6031	14	457	1447	168

b) w I. półroczu 1924

2326	5	168	839	25
------	---	-----	-----	----

Ponadto zawiadamiają Sądy okręgowe jako handlowe Izby h. i p. o wszelkich wpisach firm do rejestru handlowego, jakoteż i o zmianach przy wpisanych już firmach.

Cyfry tabeli są dowodem, że rok 1923 był okresem wielkiego ożywienia gospodarczego w okręgu Izby, które wyraża się przede wszystkim w cyfrze nowo zgłoszonych przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych. Jakkolwiek w liczbie tej przeważają drobne przedsiębiorstwa kupieckie, uważać należy w każdym razie cyfrę 6031 zgłoszeń za bardzo wysoką.

Redukuje się ona statystycznie o 1447 wypadków zaniechania względnie zwinienia przedsiębiorstw lub cofnięcia uprawnień przemysłowych w tym samym okresie, tak, że w ostatecznym wyniku pozostaje cyfra 4584 nowych zgłoszeń za rok 1923.

Dość poważną jest również liczba wydanych w tym okresie konsensów na zakłady z urządzeniem motorowem, obejmująca ilość 168-u nowootwartych przedsiębiorstw.

Pewne osłabienie pędu założycielskiego wykazują już cyfry za pierwsze półrocze 1924. Ilość nowo zgłoszonych przemysłów wolnych, rękodzielniczych i koncesjonowanych, wliczając w to również przedsiębiorstwa handlowe, wynosi za ten okres 2326. Jeżeli uwzględnimy ogólną ilość zwinionych lub cofniętych przemysłów w ilości 839 otrzymaną w rezultacie 1487 nowych zgłoszeń w pierwszym półroczu 1924 roku.

Przesunął się też niekorzystnie stosunek nowo założonych do zaniechanych przemysłów. Podczas gdy w ciągu roku 1923 na 100 nowo zgłoszonych wypada 24 zaniechanych przemysłów, przedstawia się w pierwszym półroczu 1924 analogiczny stosunek jak 100 : 36.

ZMIANY W REJESTRZE FIRM HANDLOWYCH.

a) w roku 1923.

Wpis firm pojedynczych, jawnych Spółek handl., Spółek z ogr. odp. Spółek akcyjn., Stowarzyszeń (Spółdzielni)	Zmiany w istniejących firmach: pojedynczych, jawnych Spółkach handlow., Spółkach z ogr. odpow., Spółkach akc., Stowarz. (Spółdzielni.)	Przemiana stowarzyszeń na spółdzielnie	Wykreślenie firm: pojedynczych, jawn. Spółek handl., Spółek z ogr. odp., Spółek akcyjn., Stowarz. (Spółdzielni)
441	559	69	79

b) w I półroczu 1924 (styczeń-czerwiec).

150	189	7	34
-----	-----	---	----

Statystyka cen.

Na życzenie Głównego Urzędu Statystycznego prowadzi Izba handlowa i przemysłowa ewidencję cen hurtownych dwudziestu kilku podstawowych artykułów spożywczych, surowców przemysłowych oraz półfabrykatów i niektórych gotowych wytworów przemysłu.

Statystyka prowadzona jest w odstępach miesięcznych i wykazuje za ostatnich półtora lat następujący obraz:

CENY w tys. Mp. za 100 kg. w I. półroczu 1923 r.

Artykuł	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec
Mąka pszenna	180-210	300-350	365-380	400	370-400	650-730
Mąka żytnia	126-135	190-200	190-200	230-250	210-235	320-360
Kasza jęczmienna	—	—	—	190-200	180	330
Trzoda chlewna	440-535	800-1060	1000-1300	1060-1320	1000-1350	1270-1560
Bydło rogate	162-365	220-600	320-720	455-980	555-1100	750-1180
*) Mięso wołowe	—	—	—	10-12	12-14	13·1-15·7
Jaja (skrzynia)	150-200	310-440	320-575	400-475	485-520	960
*) Skóry sur. bydl.	3·8-4·5	6	7-7·5	9-10·5	10-13	26-30
***) Skóry sur. ciel.	25-34	50-60	30-40	50-60	45-70	70-95
***) Skóry surowe końskie	40-45	70	75	120-150	80-200	—
*) Skóry podeszw. krajowe	18-20	28-35	40-42	25-28	40-50	125
*) Skóry podeszw. zagraniczne	22-26	30-40	29·6-31	30-38	35-50	162·5

*) Podane ceny płacono za 1 kg.

***) Podane ceny płacono za 1 sztukę.

Artykuł	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec
*) Juchty tłuszcz. grub. do 2 mm.	24-35	30-40	40-45	42-60	50-85	125
***) Ssaki chrom. czarne	5·5-7	10-14	10	10-15	12-17·5	30
****) Drzewo sosn. okrągłe	70-75	90	100	160-200	100-160	180-250
****) Belki sosn. rżnięte	150-180	200	200	140-170	280-350	400-700
****) Deski sosn. stol.	180-220	200	220	350-380	360-500	520-700
**) Podkłady sosn.	—	—	—	36	40	60
****) Drzewo dęb. okrągłe	120-130	135	150	200-800	250-350	400-900
****) Deski dęb. stol.	280-300	330	350	400-620	600-800	500-1400
*****) Cegła palona	120-140	—	400	450-520	550	550
Wapno palone	10	18	25	24-25	22-23	22-32
Cement	19	25	45	45	45	49-68

CENY w tys. Mkp. za 100 kg. w II. półroczu 1923.

Artykuł	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
Mąka pszenna	950-1000	1600-1650	2200-2400	8000-8500	17.500 do 20.000	43.000 do 45.000
Mąka żytnia	500-520	780-750	1000-1100	5000-7000	11.000 do 12.500	21.000 do 22.000
Kasza jęczmienna	425-450	650	900	4000-4200	9500	42.500 do 45.000
Trzoda chlewna	1500-1950	4800-7600	6000-8000	13.500 do 18.000	20.000 do 30.000	130.000 do 195.000

*) Podane ceny płacono za 1 kg.

**) Podane ceny płacono za 1 sztukę.

***) Podane ceny płacono za 1 stopę,

****) Podane ceny płacono za 1 m³

*****) Podane ceny płacono za 1000 szt.

Artykuł	Lipiec	Sierpień	Wrze- sień	Paź- dziernik	Listopad	Gru- dzień
Bydło rogate	940-1734	3205-6240	3300-6666	5.830 do 15.000	14.000 do 31.200	72.000 do 135.000
*) Mięso wołowe	15-20	20-75	50-76	67-200	300	2200-2400
Jaja (skrzynia)	900-1000	2800-3000	3500-4200	9.000 do 11.000	40.000 do 41.500	140.000
*) Skóry sur. bydł.	30-50	60-75	60-78	dol. am. 0'25	650-750	dol. am. 0'25
**) Skóry sur. ciel.	130-200	250-330	250-340	dol. am. 1'10	3000-3500	dol. am. 1'10
**) Skóry surowe końskie	250-500	—	600-700	—	4000-5000	—
*) Skóry podszw. krajowe	110-150	185	400-420	dol. am. 0'65-0'80	dol. am. 0'80	—
*) Skóry podszw. zagraniczne	160-185	—	430-450	dol. am. 0'75-0'80	dol. am. 0'85	dol. am. 0'75-0'85
*) Juchty tłuszcz. grub. do 2 mm.	250-320	370-390	—	dol. am. 1'20-1'45	dol. am. 1'30	dol. am. 1'15-1'40
***) Ssaki chrom. czarne	35-45	68-70	80-100	dol. am. 0'20-0'26	dol. am. 0'26	dol. am. 0'20-0'32
****) Drzewo sosn. okrągłe	250-280	350-550	800	2.000	dol. am. 2'75-3'25	dol. am. 2'75-3'25
****) Belki sosn. różne	800	1000-1500	1600	6.500	dol. am. 5 do 6	dol. am. 5 do 6
****) Deski sosn. stol.	1000	1500-2200	1400	10.000	dol. am. 4'50 do 6'	dol. am. 4'50 do 6'
**) Podkłady sosn.	60	—	1500	—	—	—
****) Drzewo dęb. okrągłe	350-1000	1000	2000	Ł. 1'15	Ł. 1'15-2'10	Ł. 2'-do 2'10
****) Deski dęb. stol.	1000-2500	2250	2000	Ł. 3'—	Ł. 3 do 4'10	Ł. 3'-do 4'10
*****) Cegła palona	750-950	1500-1600	2800	15.000	24.000	Fr. 40'-
Wapno palone	42-50	100-101	140-160	350-400	1.200	25.500
Cement	85	180	312	1.380	1.700	50.000

*) Podane ceny płacono za 1 kg.

**) Podane ceny płacono za 1 sztukę.

***) Podane ceny płacono za 1 stopę.

****) Podane ceny płacono za 1 m³.

*****) Podane ceny płacono za 1000 szt

CENY w I. kwartale 1924.

Artykuł	Waga lub miara	Styczeń	Luty	Marzec
Mąka pszenna	100 kg.	w tys. Mkp. 84000-85000	w tys. Mkp. 60000-80000	w tys. Mkp. 80000-84000
Mąka żytnia	100 kg.	54.000 do 55.000	43.000 do 49.000	41.000 do 43.000
Kasza jęczmienna	100 kg.	48.000 do 50.000	45.000 do 50.000	46.000
Trzoda chlewna	100 kg.	240.000 do 330.000	210.000 do 250.000	210.000 do 240.000
Bydło rogate	100 kg	150.000 do 270.000	130.000 do 235.000	105 000 do 215.000
Mięso wołowe	1 kg.	3.300	2.800	3.000
Jaja	skrzynia	240.000	200.000 do 220.000	140.000 do 147.000
Skóry surowe bydłęce	1 kg.	w dolarach 0.28	2.200 do 2.300	2.100 do 2.500
Skóry surowe cielęce	sztuka	1.10 do 1.20	11.000 do 12.000	11.000 do 14.000
Skóry surowe końskie	sztuka	2.50 do 3.—	30.000	22.000 do 27.000
Skóry podesz- wiane krajowe	1 kg.	1.05 do 1.08	w dolarach 1.50 do 1.80	w dolarach 0.85
Skóry podesz- wiane zagr.	1 kg.	1.30	1.30	0.90 do 1.—
Juchty tłuszcz. grub. do 2 mm.	1 kg.	1.25 do 1.30	1.25 do 1.30	1.35 do 1.45
Ssaki chromo- we czarne	stopa	0.25 do 0.32	0.25 do 0.32	0.24 do 0.32
Drzewo sosno- we okrągłe	1 m3	2.75 do 3.25	2.75 do 3.25	2.50 do 4.—
Belki sosnowe rzniete	1 m3	5.— do 6.—	5.— do 6.—	—
Deski sosnowe materiał stol.	1 m3	4.50 do 6.—	4.50 do 6.—	8.50 do 10.—
Podkłady sosn.	sztuka	—	—	0.48 do 0.50

Artykuł	Waga lub miara	Styczeń	Luty	Marzec
Drzewo dębowe okrągłe	1 m ³	w funt. szt. 2.— do 2.10	w funt. szt. 2.— do 2.10	w funt. szt. 3.— do 2.6.—
Deski dębowe stolarskie	1 m ³	3.— do 4.10	3.— do 4.10	4.—.—
Cegła palona	1000 szt.	frank walor. 30 do 40	fr. walor. 50	fr. zł. 50
Wapno palone	10 ton	275	złotych 400	złotych 400
Cement	10 ton	600	fr. walor. 650	fr. walor. 650

CENY w II. kwartale 1294

Artykuł	Miara lub waga	Kwiecień	Maj	Czerwiec
Mąka pszenna	100 kg.	w tys. Mkp. 81000-85000	złotych 43.30 - 44.40	złotych 50.—
Mąka żytnia	100 kg.	41.000 do 44.000	22.80 do 23.30	26.— do 30.—
Kasza jęczmien.	100 kg.	46.000	25.—	28.—
Trzoda chlewna	100 kg.	158.000 do 230.000	83.50 do 94.50	83.50 eo 97.—
Bydło rogate	100 kg.	141.000 do 210.000	44.50 do 94.50	44.50 do 97.—
Mięso wołowe	1 kg.	3.000	—	—
Jaja	kopa (60 szt.)	6.500	7.05	8.34 do 9.17
Skóry surowe bydłęce	1 kg.	2.100 do 2.300	0.93 do 1.14	1.— do 1.10
Skóry surowe cielęce	sztuka	10.000 do 13.000	3.38 do 6.24	4.— do 5.—
Skóry surowe końskie	sztuka	30.000 do 40.000	13.— do 18.20	—
Skóry podesz- wiane krajowe	1 kg.	w dolarach 1.— do 1.15	5.46 do 5.72	4.80 do 5.60
Skóry podesz- wiane zagr.	1 kg.	1.15 do 1.30	5.98 do 6.50	5.20

Artykuł	Miara lub waga	Kwiecień	Maj	Czerwiec
Juchty tłuszcz. gr. do 2 mm.	1 kg.	1.40 do 1.60	7.02 do 7.80	7.—
Ssaki chromowe czarne	stopa	0.30 do 0.42	1.04 do 1.66	1.20
Drzewo sosno- we okr.	1 m ³	4.— do 4.50	20.80 do 23.40	20.— do 22.—
Belki sosnowe rznięte	1 m ³	8.—	41.60	—
Deski sosn. stol.	1 m ³	12.—	62.40	55.— do 60.—
Podkłady sosn.	sztuka	0.45 do 0.50	2.34 do 2.60	3.—
Drzewo dębowe okragłe	1 m ³	3.—	15.60	—
Deski dębowe stol.	1 m ³	w funt. szter 4.—	89.60	60.— do 80.—
Cegła palona	1000 szt.	fr. zł. 50.—	45.—	45.—
Wapno palone	10 ton	400.—	400.—	300 do 365
Cement	100 kg.	złotych 5,85	5,82	5,20

Powołanie rzeczywistych członków Izby.

Miejsce po bł. p. Adolfie Blumenfeldzie pozostało nie obsadzone, gdyż wedle § 6. ustęp 3. ordynacji wyborczej dla Izby, na jego miejsce mógłby wejść jedynie kandydat, który przy ostatnich wyborach dotyczącej kategorii otrzymał najwięcej głosów, w niniejszym zaś wypadku lista już została wyczerpaną.

Na tych samych podstawach w miejsce ś. p. inż. Edwarda Uderskiego został powołany w skład członków Izby p. Eljasz Kanarek, przemysłowiec w Krakowie.

Propozycje na asesorów handlowych.

Czyniąc zadość żądaniom Prezydów odnośnych sądów oraz wymaganiom ustawy przedstawiła Izba handlowa i prze-

mysłowa w Krakowie w okresie sprawozdawczym kandydatury na asesorów handlowych przy sądach okręgowych jak następuje:

Dla sądu okręgowego w Krakowie:

Inż. Leonarda Nitscha, przemysłowca i członka Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

Dr. Leopolda Macharskiego, kupca i członka-doradcę Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

Adama Szarskiego, kupca w Krakowie,

Ludwika Rosenberga, aptekarza i członka Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

Ignacego Schneida, kupca w Krakowie,

Ksawerego Mikuckiego, aptekarza i członka-doradcę Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

Stefana Porębskiego, kupca w Krakowie,

Jana Józefa Fiszera, kupca w Krakowie,

Adama Kirehmayera, przemysłowca w Krakowie,

Ignacego Ehrenpreisa, przemysłowca i członka-doradcę Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

Marcelego Dutkiewicza, przemysłowca i członka Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

Jana Rotowskiego, kupca i członka-doradcę Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

Kazimierza Kurkiewicza, dyrektora banku w Krakowie,

Witolda Truszkowskiego, kupca w Krakowie,

Inż. Piotra Króla, przemysłowca i członka-doradcę Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

Stefana Iglickiego, przemysłowca i członka-doradcę Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

Stanisława Porębskiego, kupca i członka-doradcę Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

Bolesława Jawornickiego, kupca w Krakowie,

Tadeusza Winiarza, dyrektora banku w Krakowie.

Dla sądu okręgowego w Tarnowie:

Karola Wimmera, przemysłowca w Tarnowie,
Inż. Franciszka Togela, przemysłowca w Tarnowie,
Inż. M. Leuchtera, dyrektora wodociągu miejskiego
w Tarnowie.

Dla sądu okręgowego w Wadowicach:

Józefa Müllera, przemysłowca w Wadowicach,
Jana Małeckiego, kupca w Wadowicach.

Delegacje.

1. W miejsce Dr. Kadena wydelegowano jako przedstawiciela Izby do Wydziału zarządzającego szkołą przemysłową dokształcającą w Zakopanem p. Leopolda Fadena, kupca w Zakopanem na okres 1922/1923 do 1924/1925.

2. Jako delegatów do Kuratorji Akademji Handlowej w Krakowie w miejsce bł. p. Adolfa Blumenfelda oraz w miejsce Dra Artura Benisa wydelegowano pp.: radcę Samuela Schechtera, kupca, oraz Zygmunta Bieżeńskiego, dyrektora banku w Krakowie.

3. Zastępcą członka do Komisji rewizji taryf celnych, którym jest Prezydent Izby, wybrano członka - doradcę i członka Senatu inż. Adelmanna.

Do Państwowej Rady Naftowej wydelegowano członka Izby Jana Godzickiego.

Delegatami Izby do Powiatowych Komisyj, regulujących ceny maksymalne wyznaczono, dla Przeworska: Stanisława Anaszkiwicza i Szymona Brüha, kupców w Przeworsku, dla Rzeszowa p. Zdzisława Androlletiego i Bertolda Ehrlicha, kupców w Rzeszowie, dla Niska Michała Karę i Süsła Enkera, kupców w Nisku.

Opinie o zwyczajach handlowych.

1. Na zapytanie Sądu powiatowego w Nowym Sączu udzielono po przeprowadzeniu dochodzeń wyjaśnienia, że

wedle ogólnie stosowanej praktyki odbiorca ponosi kosztą zamówienia wagonów i załadowania przy zakupie towaru „loko stacja załadowca“.

Przy kupnie „loko wagon“ ciężary te przechodzą na dostawcę.

2. Na skutek zapytania Sądu okręgowego cywilnego w Krakowie, czy istnieje w branży drzewnej zwyczaj, wedle którego sprzedający miałby obowiązek i bez wyraźnej umowy w tym kierunku zawiadomić kupującego o dniu załadowania towaru, przeprowadzono dochodzenia, które istnienia takiego zwyczaju nie potwierdziły.

3. Na zapytanie Sądu okręgowego w Tarnowie, czy istnieje zwyczaj handlowy w obrocie drzewem, wedle którego dostawca byłby uprawniony bez wyraźnej w tym kierunku umowy doliczać w fakturach dalszą pozycję w wysokości 2% ceny kupna dla personelu, udzielono, na zasadzie ujemnych wyników przeprowadzonych dochodzeń, odpowiedzi przeczącej.

4. Na zapytanie Sądu apelacyjnego w Krakowie udzielono, po przeprowadzeniu dochodzeń, wyjaśnienia, że sposób załadowywania zboża w zamkniętych wagonach luzem jest zwykle praktykowanym i zupełnie odpowiednim.

5. Na zapytanie Sądu okręgowego cywilnego w Krakowie udzielono wyjaśnienia — na podstawie przeprowadzonych dochodzeń — że wedle ogólnie stosowanej praktyki w handlu mydłem w obrocie hurtownym jest decydującą w braku odmiennej umowy waga według faktury fabrycznej, w obrocie zaś detalicznym uwzględnia się przy kalkulacji odpowiednie manko z wyschnięcia, lub też sprzedaje się towar na kawalki.

6. Na zapytanie Sądów okręgowych w Krakowie i Wadowicach udzielono wyjaśnienia, że w obrocie węglem stosowaną jest ogólnie praktyka, wedle której przy dostawie węgla obowiązuje cena dnia wysyłki z kopalni, nawet wówczas, gdy cenę kupna z góry zapłacono, o ile nie było wyraźnej odmiennej umowy.

7. Na zapytanie Sądu okręgowego w Krakowie udzielono wyjaśnienia — po przeprowadzeniu dochodzeń — że zysk w hurtownym handlu jelitami normalnie wynosi 5—8% netto.

8. Na zapytanie Sądu okręgowego cywilnego w Krakowie udzielono — po przeprowadzeniu dochodzeń — wyjaśnienia, że prowizja agentów podróżujących nie powinna przekraczać 5—10% przy wyrobach kosmetycznych, zaś 3—7% przy wyrobach gumowych i kauczukowych.

9. Na zapytanie Sądu okręgowego w Krakowie udzielono — na podstawie wyników dochodzeń — wyjaśnienia, że prowizja za pośrednictwo przy sprzedaży motoru wynosić powinna 2—3% ceny kupna.

10. Na zapytanie Sądu okręgowego w Krakowie udzielono — po przeprowadzeniu dochodzeń — wyjaśnienia, że o ile nie uczyniono wyraźnie w umowie o pośrednictwo w obrocie drzewem zastrzeżenia warunkującego pośrednikowi na pewien ściśle określony czasokres (n. p. pół roku) prawo do prowizji od wszystkich interesów o dostawę drzewa, zawartych między stronami, które przy interwencji pośrednika w stosunek handlowy weszły, pośrednik może się domagać prowizji wyłącznie tylko od tych interesów, które przy bezpośrednim jego współudziale zostały zawarte.

11. Na żądanie tego samego Sądu udzielono — po przeprowadzeniu dochodzeń — wyjaśnienia, że wedle ogólnej stosowanej praktyki w obrocie drzewem prowizję pośrednika przy sprzedaży drzewa ponoszą — w braku odmiennej umowy — obie strony po połowie, a wysokość jej nie powinna przekraczać 1—2% od każdej ze stron, a to w miarę wielkości przeprowadzonej transakcji.

12. Na żądanie kilku Sądów okręgu Izby udzielono — po przeprowadzeniu dochodzeń — wyjaśnienia, że wedle zwyczaju, stosowanego ogólnie w handlu piwem, złożenie przez kupującego kaucji w wysokości żądanej przez sprzedawcę, a zabezpieczającej zwrot beczki po jej wypróżnieniu, nie zwalnia kupującego od obowiązku zwrotu beczki, a w ra-

zie jej zniszczenia lub zagubienia, kupujący jest obowiązany uzupełnić złożoną kaucję do wysokości ceny targowej beczki, która pozostaje własnością browaru.

13. Na żądanie Sądu okręgowego w Krakowie udzielono — po przeprowadzeniu dochodzeń — wyjaśnienia, że browarom służy prawo dokonywania rocznych lub półrocznych obliczeń beczek wypożyczonych odbiorcom, obowiązku jednak takiego browary nie mają. To samo odnosi się do strącania z kaucji tych rocznych lub półrocznych braków beczek. Wobec tego browar jest uprawnionym dochodzić swej szkody z powodu niezwrócenia beczek, przy pozostawieniu kaucji na zabezpieczenie dalszej szkody.

14. Na żądanie Sądu okręgowego w Krakowie udzielono — po przeprowadzeniu dochodzeń — wyjaśnienia, że wedle ogólnie stosowanej praktyki, sprzedaż produktów naftowych dokonywana jest zawsze bez beczek, które wypożycza się jedynie za kaucją i które pozostają własnością dostawcy.

Jakkolwiek obowiązek uiszczania najemnego od beczek wygodzonych przez dostawcę produktów naftowych jest ogólnie uznawany, to jednak pewien okres czasu bezpośredni po dostawie — mianowicie 2—4 tygodni — jest od najemnego wolny, a obowiązkiem sprzedającego jest zaraz przy dostarczeniu towarów jużto w fakturze, jużżeż w t. zw. nocie beczkowej uprzedzić odbiorcę o wysokości stawek najemnego, które policzy. W miarę dłuższej zwłoki w zwrocie beczek może on stawkę już jednostronnie podwyższyć w stosunku do dewaluacji pieniądza.

15. Na zapytanie Sądu okręgowego w Krakowie udzielono wyjaśnienia — po przeprowadzeniu dochodzeń — że w obrocie parafiną nie jest praktykowane policzanie czynszu za worki, służące do opakowania towaru. Przeciwnie, stosowane jest naogół policzanie odbiorcy kosztów worka odrębnie, lub też wkalkulowanie ich w cenę towaru brutto za netto.

Współdziałanie Izby przy zaopatrzeniu armji.

W r. 1923 aż do chwili obecnej coraz częściej zwracała się Intendantura wojskowa do Izby o pomoc w pracach około zaopatrzenia armji.

Udział Izby w tych pracach rozpadał się na 3 kategorie:

Współdziałanie w bezpłatnem i jaknajszerszem informowaniu kół zawodowych o zamierzonym rozdaniu pewnych dostaw, celem zgromadzenia jaknajwiększej ilości ofert i wytworzenia konkurencji.

W tym kierunku Izba spełniała swe zadania drogą umieszczania odpowiednich komunikatów w prasie, we własnem wydawnictwie dopóki fundusze zezwalały na jego wydawanie oraz drogą bezpośredniej korespondencji z przemysłowcami zainteresowanymi jak i ich zrzeszeniami.

Drugą kategorię współpracy Izby stanowiło opinjowanie w różnych konkretnych wypadkach wątpliwych kwestyj, wywiązujących się w sporach między Intendanturą a dostawcami.

Bezpośredni udział delegatów Izby w załatwianiu ofert przy przetargach, jak i kupnachs z wolnej ręki, wkońcu przy urzędowem regulowaniu cen przy dostawach fabrycznych, stanowił najważniejszą część współpracy Izby z władzami wojskowemi w tym względzie.

W ten sposób wytworzyła się praktyka, że obecnie żadna poważniejsza decyzja w tych wypadkach nie zapada bez współudziału doradcy cywilnego z ramienia Izby.

Lokalna Komisja dla badania wzrostu kosztów utrzymania.

Chaos na rynku cen w okresie dewaluacyjnym był przyczyną, że w Państwie wytworzyły się jakby okręgi drożyzniane o charakterze terytorjalnym, gdzie nieraz konjunktury zaopatrzenia ludzi kształtowały się rozmaicie.

Ten stan rzeczy stał się przyczyną, że sfery pracownice i pracodawcze okręgu Izby z najwyższą niechęcią i tylko dla braku jakichś innych danych, stosowały indeks wzrostu

cen, ustalany orzeczeniami Głównej Komisji badania wzrostu kosztów utrzymania w Warszawie.

Wzgląd na rozbieżność między wskaźnikiem drożyznianym a rzeczywistością i trudności z tego powodu wylaniające się w stosunku sfer pracodawczych do czynników pracowniczych skłoniły Izbę, że przedstawiła w Głównej Komisji badania wzrostu kosztów utrzymania wnioszek o powołanie do życia lokalnej Komisji w Krakowie. Prośba powyższa ponawiana w drodze pisemnej i ustnej w kierownictwie Głównej Komisji doprowadziła ostatecznie do powołania do życia tej instytucji w Krakowie. Działalność lokalnej Komisji przyczyniła się istotnie do złagodzenia przeciwieństw w tej dziedzinie życia.

SPRAWY RĘKODZIELNICZE.

Dostawy wojskowe.

1. Ministerstwo Spraw Wojskowych odniosło się do Izby handlowej z żądaniem zorganizowania wspólnie z Izbą Stowarzyszeń rękodzielniczych w Krakowie tutejszego rękodziela dla podejmowania dostaw wojskowych. Dążeniem Ministerstwa było mianowicie przyznawanie odpowiednim spółdzielniom pewnego kontyngentu robót łącznie z kredytowaniem surowca pod warunkiem solidarnej odpowiedzialności powyższych zrzeszeń.

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie zajęła się gorliwie powyższą inicjatywą, przeprowadziła pisemną ankietę w całym okręgu Izby oraz łącznie z Izbą rękodzielniczą spowodowała zebranie wszystkich cechów krakowskich, na którym sprawę zasadniczo omówiono. Zarówno ankietę pisemną jak i wyniki zebrania wykazały, że zrzeszenia dawniejsze rękodzielnicze w czasie wojny uległy prawie że kompletnemu zanikowi, co wywołało potrzebę założenia organizacji spółdzielczych dla tego celu i w tym kierunku Izba podjęła pracę. Odbyto szereg konferencji i zebrań w biurze Izby dla doprowadzenia do rezultatu, którym miało być zorganizowanie takich spółdzielni. Jeśli Izbie nie udało się osiągnąć

dotatniego wyniku, to przypisać to należy stosunkowo mało rozwiniętemu zmysłowi organizacyjnemu w odnośnych sferach i krzyżowaniu się równocześnie z akcją Ministerstwa przemysłu i handlu w kierunku tworzenia spółdzielni surowcowych, zbiegowi okoliczności, że równocześnie organizował się w Krakowie Bank rzemieślniczy, mający właśnie na celu obejmowanie i finansowanie dostaw wojskowych rękodzielniczych.

Izba nie spuszcza sprawy z oka i być może, że uda jej się sposobniejszą chwilą osiągnąć pomyślne rezultaty.

Dostawy dla władz cywilnych.

2. Na skutek zażaleń z kół rękodzielniczych zajęła się Izba sprawą dostaw rękodzielniczych, rozpisanych przez czynniki publiczne, w szczególności dostawą umeblowania do nowego budynku Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w Krakowie.

Wedle przeprowadzonych przez Izbę dochodzeń, wezwano wprawdzie kilka firm krakowskich o złożenie ofert na tę dostawę, ostatecznie jednak pominięte zostały wszystkie firmy krakowskie, a dostawę przyznano wyłącznie kupcom warszawskim, którzy zapotrzebowanie to pokrywają nie własną produkcją lecz drogą zakupną mebli.

Wedle obliczeń rękodziela oferty warszawskie nie są tańsze od miejscowych, zwłaszcza że dochodzą do nich jeszcze koszta przesyłki kolejowej. Po przedyskutowaniu sprawy na Komisji połączonych sekcij, gdzie specjalnie zwrócono uwagę na praktykę z czasów zaborczych, wedle której oferty lokalne w Małopolsce musiały być uwzględniane [nawet wtedy, gdy były droższe od zamiejscowych, o ile różnica nie przekraczała 5%, uchwalono zwrócić się do władz naczelných Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej oraz do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Akcja Izby nie odniosła wprawdzie skutku przy dostawach dla Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, przyczyniła się jednak do uwzględnienia oferty rękodziela i przemysłu lokalnego przy następnych rozpisywaniach, jak to miało n. p.

miejsce przy pokryciu zapotrzebowania nowego gmachu Pocztowej Kasy Oszczędności w Krakowie.

SPRAWY SKARBOWE.

Interwencje Izby.

Wielka ilość pism, jak i osobistych interwencyj u władz skarbowych wykazuje, że Izba w kierunku uzgodnienia interesów skarbu Państwa z wymaganiami życia gospodarczego rozwija ożywioną i wielostronną działalność.

Niepodobna tu wyliczyć wszystkich czynności Izby w tej dziedzinie za okres sprawozdawczy. Podaje się je tylko przykładowo:

Asystencje przy deputacjach, zwłaszcza z prowincji, do Izby skarbowej z powodu zażaleń na nierównomierne wymiary podatku, zwłaszcza przemysłowego; pisemna prośba wystosowana do Ministerstwa Skarbu o rewizję przestarzałych stawek ustawy o opodatkowaniu przedmiotów zbytku; interwencja w Izbie Skarbowej w Krakowie z powodu zbyt częstych rewizyj w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych w przedmiocie stemplowania faktur, rachunków itd.

Wielokrotnie stosowana interwencja i korespondencja z Tymczasowym Wydziałem Samorządowym we Lwowie, przeprowadzona przez Izbę przyczyniła się w znacznej mierze do uregulowania ponawiającej się z końcem roku 1922 coraz silniej anomalji, że samorzady komunalne i powiatowe coraz częściej na własną rękę wprowadzały w swym okręgu terytorjalnym różnego rodzaju opłaty wywozowe, przewozowe itd. o charakterze zbliżonym do danin podatkowych.

Propozycje personalne dla Władz Skarbowych.

Czyniąc zadość swemu obowiązkowi ustawowemu, Izba przedłożyła propozycje osobowe dla wszystkich ciał wymiarowych podatków okręgu Izby odnośnie do państwowego podatku przemysłowego, podatku majątkowego, oraz wojewódzkiego podatku obrotowego od wyszynku i sprzedaży napojów alkoholowych.

Te ostatnie opracowane w porozumieniu z zainteresowanymi zrzeszeniami nie zostały zużytkowane z powodu wstrzymania wejścia w życie odnośnych postanowień ustawowych.

Przy opracowaniu propozycji dla podatku przemysłowego oraz majątkowego staraniem Izby było uzgodnienie interesów kół nie tylko bezpośrednio jej kompetencji podlegających, ale także wszystkich innych ciał oficjalnych i zrzeszeń, mających prawo propozycji odnośnie do grup płatników przez nich reprezentowanych.

Dzięki tym zabiegom udało się osiągnąć rzeczywiste porozumienie wszystkich wyżej wymienionych czynników, czego wyrazem były jednolite propozycje przedstawione władzom.

W myśl wymogów ustawy o państwowym podatku przemysłowym poczyniła Izba wskazane przez ustawę kroki dla zabezpieczenia sobie i na przyszłość prawa przedstawiania kandydatów odnośnie do Komisji szacunkowych powyższego podatku.

Przyjęcia zagranicznych wycieczek i delegacji.

Dnia 10 kwietnia 1923 przybyła do Krakowa wycieczka grupy wybitnych przemysłowców i finansistów amerykańskich, którzy uczestniczyli w międzynarodowym kongresie Izb handlowych w Rzymie.

W wycieczce, którą prowadził prezydent międzynarodowej Izby handlowej Willy H. Booth, wzięło udział 18 osób.

Na życzenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz na podstawie bezpośredniego porozumienia z amerykańsko-polską Izbą handlową w Warszawie zajęła się Izba ułożeniem programu wycieczki i ułatwieniem jej uczestnikom zwiedzenia miasta oraz jego zabytków. W programie znalazł się wyjazd do salin w Wieliczce oraz obejrzenie ważniejszych gmachów pamiątkowych miasta. Goście amerykańscy wzięli udział w śniadaniu, wydanem przez Izbę, i korzystali z gościnności b. ambasadora polskiego w Waszyngtonie, ks. Kazimierza Lubomirskiego, który na cześć misji urządził raut w pałacu przy ul. św. Jana. Pobył misji amerykańskiej

w Krakowie dał nadto członkom jej sposobność zetknięcia się z przedstawicielami świata gospodarczego na konferencji, odbytej w Izbie.

Z początkiem kwietnia zwiedziła Kraków wycieczka Stowarzyszenia jugosłowiańskich techników, studujących na politechnice w Pradze. Na prośbę Konsulatu Polskiego w Pradze pomocną była Izba przy ustaleniu i przeprowadzeniu programu zwiedzań w czasie pobytu krakowskiego.

W początkach maja zjechała do Krakowa wycieczka słuchaczy Akademii Handlowej w Zagrzebiu, której Izba pomocną była w zorganizowaniu zwiedzań i urządzeniu pobytu. Przyjęciem wycieczki zajęła się głównie Akademia Handlowa w Krakowie.

W dniu 7 i 8 maja 1923 bawiła w Krakowie wycieczka ekonomicznej delegacji łotewskiej. Na zaproszenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych czynną była Izba około przyjęcia delegacji, która zwiedziła pamiątki krakowskie, kilka zakładów przemysłowych oraz kopalnie wielkie. Izba umożliwiła również zetknięcie się członków tej misji z przedstawicielami świata gospodarczego na specjalnej konferencji.

W lipcu 1923 przybyła do Krakowa delegacja Skupczyny Jugosłowiańskiej, złożona z 35 posłów oraz osobistości z świata gospodarczego, naukowego i dziennikarskiego Jugosławji. Celem umożliwienia kontaktu między naszymi kołami finansowymi, przemysłowymi i kupieckimi a delegatami Jugosławji oraz dla obustronnego poinformowania się o do warunków przywozu i wywozu w związku z zatwierdzeniem traktatu handlowego polsko-jugosłowiańskiego, urządziła Izba konferencję, która odbyła się przy licznych udziale sfer gospodarczych i przyczyniła się w wybitnej mierze do zbliżenia naszych kół kupieckich i przemysłowych z przedstawicielami Jugosławji. W związku z akcją tą nastąpiło zawiązanie Towarzystwa polsko-jugosłowiańskiego, które ma zająć się praktycznym przeprowadzeniem ułożonego z delegatami programu gospodarczego.

Utrudnienia przyjazdu obcych fachowców.

Zaostrzenie przepisów o udzielaniu wiz na wjazd obco-krajowych sił fachowych wywołało w kołach przemysłowych okręgu żywe remonstracje i spowodowało szereg petycyj wystosowanych do Izby o wyjednanie u Rządu ulg przy wjeździe gospodarczo pożądanym obco-krajowców. Zarządzenia powyższe uzasadnione brakiem ochrony własnych sił roboczych nie mogą być, zdaniem Izby, stosowane w tych wszystkich wypadkach, gdzie idzie o założenie względnie rozwinięcie nieistniejącej dotąd gałęzi wytwórczości. Zastosowanie nowoczesnej techniki maszynowej oraz uruchomienie nowych instalacyj, a przede wszystkim nabycie przez nasze siły robocze potrzebnych wiadomości fachowych, wymagają koniecznie czasowej obecności obcych instruktorów.

Sprawą całą zajęła się także prasa, która przytoczyła szereg drastycznych wypadków nieudzielenia wizy na wjazd do Polski, n. p. dyrektorowi koncernu, posiadającego szereg fabryk na terenie Rzeczypospolitej lub monterom, mającym ustawić i urządzić zakupione zagranicą z obowiązkiem za-instalowania większe urządzenia maszynowe.

Ze sfer gospodarczych podkreślono, iż żadna firma w Polsce nie zamierza sprowadzać z zagranicy obcego fachowca, jeżeli otrzyma odpowiednią siłę w kraju. Jeżeli zaś mimo utrudnień i kosztów decyduje się krajowa wytwórnia sprowadzić z zagranicy mechaników lub monterów, to nie ulega kwestji, że odpowiedniego specjalisty otrzymać w kraju nie mogła. Wedle twierdzenia przemysłu, nie można uruchomić w Polsce całego szeregu maszyn specjalnych z powodu braku odpowiednich sił fachowych, a często się zdarza, że dla nieznacznej naprawy muszą być maszyny wywożone zagranicę, ponieważ własne nasze warsztaty nie posiadają jeszcze mechaników uzdolnionych do przeprowadzania napraw pewnych typów urządzeń maszynowych.

Podobnie ma się rzecz przy sprowadzaniu z zagranicy urządzeń maszynowych, które wprawdzie mogą być prowadzone siłami krajowymi, gdzie jednak montaż dokonany być musi przez specjalistów-mechaników fabryki dostarczającej

W sprawie tej zwołała Izba na dzień 26-go marca 1924 konferencję przy udziale Wydziału Pracy i Opieki Społecznej oraz Bezpieczeństwa Publicznego tutejszego Województwa, dalej Dyrekcji Policji, Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy i Związku Przemysłowców zachodniej Małopolski. Konferencja ustaliła, iż głównej przyczyny utrudnień dopatrywać się należy w przewlekłym toku instancji, co się szczególnie odnosi do próśb o pozwolenie na wjazd do Polski fachowych pracowników obcokrajowych celem dłuższego pobytu dla wyszkolenia tutejszych pracowników.

Konferencja wyraziła zapatrywanie, iż definitywne załatwianie próśb powinno być powierzone kompetencji Województw, które okazują pełne zrozumienie dla potrzeb życia gospodarczego. Również ustalono, że należy do kompetencji Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego Województw wydawanie pozwoleń na wjazd monterów do Polski. Udzielanie zaś pozwoleń dla pracowników obcokrajowych, zajętych już od dłuższego czasu w przemyśle na dłuższy pobyt w Polsce, należy do władz politycznych I. instancji, które upoważnione są do przedłużania zezwoleń na przeciąg jednego roku.

Izba odniosła się w tej materji zarówno do Ministerstwa Spraw Zagranicznych jak do Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z prośbą o wydanie zarządzeń, któreby uprościły tok instancji i ułatwiły sprowadzanie do kraju gospodarczo potrzebnych sił fachowych.

Starania Izby odniosły pożądany skutek, gdyż wydane zostały przepisy, które ułatwiają i przyspieszają załatwianie podań w sprawie podobnych przyjazdów.

Projekt ustawy o pracy chałupniczej.

Ustawodawstwo, chroniące pracę chałupniczą rozwinięte jest we wszystkich niemal krajach Europy. W szczególności posiadają specjalne ustawy chałupnicze: Anglja z r. 1909, Niemcy z r. 1911, Francja z r. 1915, Austrja z r. 1918 i Czechosłowacja z r. 1919.

Pozatem znajdują się w opracowaniu projekty ustaw chałupniczych we Włoszech, Belgji, Holandji, Szwajcjarji, Hiszpanji, Danji i Szwecji.

Projekt ustawy o pracy chałupniczej, opracowany przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej przedstawia się jako pierwsza synteza zasad przyjętych gdzieindziej w ustawodawczej ochronie pracy chałupniczej.

Ustawa cała jest tworem ramowym na wzór licznych innych ustaw działu gospodarczego i socjalnego i zostawia poza ustalonymi naczelnymi tezami całe wykonanie swej treści Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej oraz jego organom i Ministrowi Zdrowia Publicznego.

Niedostatecznymi wydają się zdaniem Izby, wezwanej o objawienie opinji co do projektu, zwłaszcza przepisy, dotyczące kontroli warunków pracy chałupniczej, szczególnie jej strony higienicznej. Jedynie § 23 przyznaje Ministrowi Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej oraz Przemysłu i Handlu prawo zabronienia wykonywania pracy chałupniczej w tych gałęziach przemysłu, gdzie warunki pracy szczególnie zagrażają zdrowiu robotników i spożywców. Przewidziana w ustawie niemieckiej oraz austrjackiej stała kontrola Ministra Zdrowia nie znalazła zastosowania w naszym projekcie.

Jeżeli ustawa, podyktowana słusznymi względami opieki socjalnej w ogólności ma dla chałupników posiadać pewne znaczenie, należałoby ją w myśl opinji Izby uzupełnić normami, dotyczącymi kontroli Ministra Pracy pod względem higienicznym, gdyż w tym kierunku głównie praca chałupnicza może być groźną dla higieny społecznej.

Pozatem nie można podnieść zarzutów przeciw zasadzie ujawnienia robotników, objętej art. 2, 3 i 4, wedle których przedsiębiorca powinien stale prowadzić spis chałupników oraz pośredników i wywieszać w miejscach wydawania i przyjmowania roboty dane, dotyczące wysokości płacy oraz ilości, rodzaju i wartości materiałów, dodawanych przez samych chałupników.

Punktem zwrotnym całej ustawy jest kwestja płac minimalnych. Pragnąc zapewnić chałupnikom wynagrodzenie odpowiadające normalnemu poziomowi płac w danej miejscowości i danej gałęzi przemysłu, przewiduje ustawa powoływanie komisji płac, złożonych po połowie z przedstawicieli pracowników i pracodawców.

Uchwały Komisji, dotyczące płac minimalnych zapadają większością $\frac{2}{3}$ głosów i ulegają zatwierdzeniu okręgowego Inspektoratu Pracy. Ustalone w ten sposób normy muszą być ogłaszane w „Monitorze Polskim“. Jediną sankcją poszanowania uchwał Komisji jest tylko ustalona artykułem 19-tym nieważność umów obejmujących dla chałupników normy płac niższe, niż ustanowione przez komisję.

Przemysłowa praca więźniów.

Datujący się już od dłuższego czasu konflikt interesów drobnego przemysłu z systemem zarobkowego zatrudniania więźniów przybrał w okresie sprawozdawczym znacznie na ostrości, grożąc wręcz zniszczeniem niektórych warsztatów pracy drobnego przemysłu.

Działo się to w ten sposób, że zarządy poszczególnych więzień nie rozporządzały, zwłaszcza w różnych dzielnicach, informacjami o konjunkturach na rynku pracy, a co zatem idzie, niejednokrotnie pobierały zbyt niskie wynagrodzenia za robociznę.

Ten stan rzeczy postawił Izbę przed zadaniem wywarcia wpływu w kierunku ujednostajnienia stawek za robociznę w dziedzinach pracy uprawianych przez zarządy więzień. Stwierdzić należy, że odnośne przedstawienia, wniesione do Ministerstwa Sprawiedliwości natrafiły na pełne zrozumienie interesów drobnego przemysłu i stały się punktem wyjścia obszernej korespondencji między Izbą a wspomnianem Ministerstwem. Korespondencja ta doprowadziła też ostatecznie do wydania celowych zarządzeń przez Departament Więziennictwa Ministerstwa Sprawiedliwości, które potrafiły uzgodnić interes ogólnopaństwowy i społeczny zatrudniania więźniów, z interesem drobnego przemysłu.

Projekt ustawy o opodatkowaniu piwa.

Po przeprowadzeniu obszernej ankiety w kołach zawodowych i po uzgodnieniu zapatrywań, opracowała Izba handlowa i przemysłowa poprawki do projektu powyższej ustawy wraz z motywami. Opracowane uwagi udzielono następnie sferom sejmowym do zużytkowania. Tendencją zasadniczą poprawek, o ile rozchodzi się o wymiary stawek podatkowych, była dążność ochrony małego przemysłu browarniczego w większej mierze aniżeli to czynił projekt. Wobec tego, że natura rzeczy wymagała ochrony Skarbu Państwa przed nadużyciami, należało zaproponować nowe brzmienie art. 5, uchylające możliwość produkowania nieopodatkowanego piwa.

W dalszym rzędzie należało wprowadzić pewne poprawki z tytułu oszczędności gospodarczej i dlatego oświadczone się za pewnem złagodzeniem ustawy w kierunku zakazu dodawania wody, jak również dopuszczalności przekroczenia rozmiarów podstawowej brzezki piwnej. Ponadto w poprawkach do ustawy dano wyraz tendencji uchylecia niektórych przepisów, umożliwiających w pewnych wypadkach władzom skarbowym stosowanie zbyt daleko idącej swobody w stosowaniu ustawy.

Projekt ustawy czekowej.

Izba handlowa i przemysłowa wzięła udział w naradach nad projektem czekowej ustawy, opracowanym przez ministra Lindego. Projekt powyższy przekazany został do opinijowania Komitetowi, w skład którego weszło Towarzystwo Ekonomiczne w Krakowie, Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie oraz szereg znawców z kół prawniczych, bankowych i gospodarczych Krakowa. Referatu podjął się profesor Uniw. Jagiell. Dr. Stanisław Wróblewski.

Po przeprowadzeniu wyczerpujących dyskusyj na szeregu posiedzeń, odbytych w Izbie handlowej i przemysłowej, uchwalono przedłożyć Rządowi projekt nowych przepisów, odnoszących się do obrotu czekowego wedle referatu prof.

Wróblewskiego, uzgodnionych z wynikami narad Komitetu, w którym Izba była zastąpioną.

Ustawa o ochronie lokatorów.

I. Coraz silniej uwydatniająca się anomalja życia społecznego, leżąca w tem, że wzrastająca coraz bardziej dewaluacja pieniądza sprowadzała czynsze mieszkalne do wartości nietylko znikomej, ale wręcz drażniącej dla właścicieli realności, doprowadziła do tego, że z kół lokatorskich zwłaszcza w dziedzinie przemysłu i handlu coraz silniej i odważniej zaczęły podnosić się głosy w kierunku doraźnej reformy stosunków.

Przewlekająca się sprawa ustawowego uregulowania tego piekącego problemu czyniła coraz bardziej aktualną potrzebę tymczasowego umownego uregulowania stosunków.

Czyniąc zadość tej tak ogólnie odczuwanej potrzebie Izba handlowa i przemysłowa zwołała wspólne posiedzenie kół zainteresowanych, a długotrwała i obszerna wymiana zdań obu grup zainteresowanych stron stała się niejako pierwszą próbą w kierunku załagodzenia konfliktu.

Inicjatywa ta przejęta następnie przez inne miarodajne czynniki, doprowadziła do względnego porozumienia po przeprowadzeniu kilku konferencyj, obsyłanych stale także przez Izbę handlową i ustalania przez urząd rozjemczy dla spraw najmu pewnych zasad orzecznictwa, które w ramach obowiązującego podówczas ustawodawstwa zmierzały do ile możności sprawiedliwego unormowania czynszu.

II. Korzystając ze sposobności zabrania głosu także i w tej doniosłej dziedzinie życia, Izba handlowa i przemysłowa z wielkim nakładem pracy poddała projekt nowej ustawy o ochronie lokatorów obradom zwołanej w tym celu ankiety, a następnie wypracowała uwagi do projektu w formie gloss do poszczególnych przepisów ustawowych, obszernie każda z osobna motywowanej. Uwagi wypracowane, zostały przedłożone także i czynnikom sejmowym, a tekst obecnie obowiązującej ustawy wskazuje, że spostrzeżenia Izby okazały się przydatnemi i znalazły w nim swój wyraz.

Myślą przewodnią uwag podniesionych przez Izbę była ochrona interesów przemysłu w niektórych wypadkach niesłusznie przez projekt ustawy dotkniętych. Z tego powodu Izba wystąpiła przeciwko odmówieniu ochrony lokatorów dla przemysłów rozrywkowych i tem silniej usiłowała bronić przed utratą tej ochrony lokale bankowe. Dzięki uwagom Izby uzupełniony został projekt ustawy w kierunku umożliwiającym rewizję czynszu z r. 1914 przez Urząd rozjemczy. Wyrazem tej tendencji było również żądanie zmniejszenia początkowej procentowej granicy czynszów dla przemysłu i handlu.

Szereg uwag dyktowanych praktycznym doświadczeniem znalazł również swe uwzględnienie w powyższej opinii Izby i tak n. p. popierała Izba myśl większej swobody w ściąganiu czynszu od sublokatorów, celem zachęcenia posiadaczy mieszkań do dzielenia się niemi.

Również tendencja Izby zapewnienia możliwości powrotu do pomieszczeń na czas przemijający podnajmowanych znalazła swój wyraz w tekście ustawy.

Ochrona lasów.

Zarządzenia władz administracyjnych powiatów podgórskich w kierunku ochrony lasów oraz uniemożliwienia handlu dewastacyjnego drzewem okazały się nader dotkliwymi także dla uprawnionego i solidnego przemysłu drzewnego. Drogą interwencji osobistych udało się Izbie doprowadzić do wspólnej konferencji przedstawicieli odnośnych przemysłów z czynnikami urzędowymi w Województwie krakowskim.

Obrazy te doprowadziły do zupełnego uzgodnienia wy-
mogów ochrony lasów i tępienia nielegalnego handlu z interesami uprawnionego obrotu drzewem.

Opinie w sprawach wynikających z dewaluacji pieniądza.

Coraz częściej sądy zwracają się do Izby o wyrażenie konkretnej opinii, ilu markom polskim obecnym równa się

korona doby przedwojennej, lub też w r. 1916 czy 1917, wkońcu o ile spadła siła kupna marki polskiej w stosunku do czasu z przed kilku lub kilkunastu miesięcy.

Nie można się łudzić, by wogóle dała się przeprowadzić gruntowna statystyka, obejmująca wszystkie przyczyny, mające wpływ na kształtowanie się cen. Nie można się jednak także spodziewać, by zestawienie wyników tak nawet przeprowadzonych dochodzeń doprowadziło do pewnego rezultatu, gdyż trudno sobie wyobrazić 2 gatunki dóbr, zaspakajających potrzeby ludzkie, których wzrost cen postępowałby jednolicie. Z tego też powodu rozstrzygnięcie w tej materji możliwem jest jedynie drogą swobodnego uznania sędziowskiego. Izba handlowa i przemysłowa nie może brać na siebie odpowiedzialności za informacje, czy opinie których ścisłości pewną nie jest.

Z tego powodu za upoważnieniem Komisji połączonych sekcij Prezydjum ograniczyło się w bardzo wielu sprawach, w których o takie opinie zapytywano, do ilustracyjnego przytoczenia różnic kursów walutowych i w miarę możności kilku artykułów powszechnego zapotrzebowania.

Uwidacznianie cen.

W sprawie obowiązku posiadania faktur handlowych oraz uwidaczniania cen na towarach brała Izba czynny udział w odnośnych naradach, odbywanych w Województwie, względnie łącznie z organizacjami gospodarczemi w samej Izbie.

W dniu 4-go stycznia 1923 odbyła się w Izbie handlowej konferencja reprezentantów kupiectwa przy współudziale Wydziału przemysłowego Województwa (nacz. Nowicki), oraz Magistratu (sekr. Dr. Jankowski). Przedmiotem obrad były trudności, na jakie obecnie kupiectwo, zwłaszcza prowincjonalne, narażone jest skutkiem niewłaściwego stosowania przez organa administracyjne rozporządzenia o przy-
musie cennikowym i fakturowym.

Na konferencji osiągnięto porozumienie w tym kierunku, że uprawnienia władz administracyjnych ograniczają się je-

dynie do formalnego badania istniejących faktur i cenników. Nie należy do nich natomiast ani kontrola kalkulacji, ani wnoszenie doniesień o lichwie do Sądów już z urzędu. Czynności te dopuszczalne są jedynie w razie zażalenia stron.

Kilkakrotnie poparła Izba w Województwie postulaty organizacyj kupieckich w sprawie stosowania w praktyce przepisów o przymusie cennikowym i fakturowym. Okazało się istotnie, iż rozbieżność praktyki podrzędnych organów administracyjnych wytwarza zwłaszcza na prowincji atmosferę szkodliwej niepewności, a często zbyt daleko idąca ingerencja w wysokim stopniu utrudnia handel. Uwzględniając wnioski Izby, wydało też Województwo podległym władzom administracyjnym stosowne instrukcje co do ścisłego przestrzegania obowiązujących przepisów o zwalczaniu lichwy wojennej, uwzględniając przytem w znacznej mierze postulaty kupiectwa.

W związku z wprowadzeniem złotego wyłoniła się wątpliwość, czy dopuszczalne jest ogłaszanie cen towarów w złotych. Zapytane przez Izbę Ministerstwo Przemysłu i Handlu nadesłało telegraficzne zawiadomienie, iż ogłaszanie cen w złotych jest zasadniczo dopuszczalne. Na konferencji, odbytej dla omówienia całej tej sprawy w Województwie, omówiono wszystkie konsekwencje dopuszczonego zasadniczo ogłaszania cen w złotych w handlu hurtownym i detalicznym. Konferencja przysła jednak do przekonania, iż przed wydaniem rozporządzenia wykonawczego oraz wobec wątpliwości co do przeliczenia złotych i równoczesnego wyceniania w markach i złotych, doradzać należy kupiectwu, aby wstrzymało się jeszcze przez krótki okres czasu z omawianą innowacją.

Województwo lwowskie uregulowało sprawę zarządzeniem z 26-go kwietnia w ten sposób, iż z wejściem w okres dwuwalutowości zobowiązało sprzedawców do oznaczania tak w cennikach jak i na poszczególnych przedmiotach cen towarów zarówno w markach polskich, jak i w złotych wedle relacji urzędowej.

Kwestją powyższą zajmowała się Izba jeszcze raz w lipcu b. r. w związku z okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 61 o ujawnianiu cen, który zwraca uwagę na to, że obowiązujące ustawodawstwo w dziedzinie walki z lichwą nie zawiera uprawnień dla władz administracyjnych w kierunku ustalania cen obowiązujących. Ponieważ zasady okólnika tego odnośnie do ustalania cen obowiązujących nie pokrywają się z trybem postępowania przy oznaczaniu cen maksymalnych, stosowanym przez władze administracyjne na terenie Małopolski w myśl § 51 obowiązującej tu ustawy przemysłowej, zwróciła się Izba do Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wewnętrznych o wyjaśnienie, czy okólnik ten odnosi się także do terytorjum Małopolski. Z wyjaśnienia Ministerstw powyższych wynika, iż okólnik ograniczył się jedynie do stwierdzenia, że ustawa o lichwie wojennej nie zawiera uprawnienia dla władz administracyjnych w kierunku ustalania cen obowiązujących. Okólnik nie kwestjonuje natomiast prawa tych władz do ustalania cen na najniezbędniejsze artykuły powszechnego użytku, o ile go nie dają inne ustawy.

Przedawnienia pewnych wierzytelności przemysłowych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o przerwaniu zobowiązań prywatno-prawych stało się przyczyną, że odzyskały swą aktualność dawniejsze pretensje z t. zw. interesów codziennego życia ujęte §. 1486 ustawy cywilnej (należności kupców i przemysłowców z tytułu kredytowania towaru, należności adwokatów itd., itd.). Gwałtownie postępująca dewaluacja była przyczyną, że po uchyleniu przepisów moratoryjnych nikt wierzytelności tych jako zupełnie zdewaluowanych nie dochodził, unikając przez to wielokrotnie wyższych kosztów ściągnięcia pretensji aniżeli ona sama wynosiła. Wobec tego, że dla tego rodzaju wierzytelności termin przedawnienia upłynął po 3 latach, niemożliwem było wierzycielom przystąpić do ich ściągnięcia, gdy po wydaniu rozporządzenia waloryzacyjnego odzy-

skwały one częściową wartość. Te względy skłoniły Izbę do wystąpienia z odpowiednimi wnioskami wobec Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Przemysłu i Handlu, które w sprawie powyższej raczyło udzielić inicjatywie Izby swego poparcia.

Obrót walutami zagranicznymi.

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie była jedną z pierwszych, która przy licznych sposobnościach dawała wyraz przekonaniu, że o ile uzasadnione jest utrzymanie ograniczeń, gdy się rozchodzi o wywóz walut i kruszców szlachetnych, to naodwrot wprowadzenie wolnego obrotu wewnętrznego obcymi walutami nietylko nie wpłynęłoby na sytuację niekorzystnie, lecz przeciwnie zasililoby życie gospodarcze w znacznym stopniu pod względem obiegu pieniężnego.

Stojąc blisko życia gospodarczego, zdawała sobie Izba w pełni sprawę z roli, jaką stałe waluty zagraniczne odgrywają i odgrywać muszą w obrocie, wobec kurczącej się nieustannie podstawy obrotu markowego.

Ulegalizowanie obrotów stałymi walutami wewnątrz kraju stanowiłoby zdaniem Izby znaczną ulgę zarówno dla produkcji jak dla wymiany towarów, gdyż w ten sposób ukryty dotychczas rezerwoar stałych wartości rozszerzyłby zbyt ciasne ramy obrotu pieniężnego, ujawniając ku pożytkowi życia gospodarczego ukryte dotąd i trudne do skontrolowania funkcje.

Izba nie spostrzegła też w swem zapatrywaniu żadnej sprzeczności między interesami prywatnych właścicieli wysoko-cennych walut, a żywym interesem Skarbu Państwa, który w krótkim czasie drogą całego szeregu danin i świadczeń publicznych ściągnąć ma od kontrybuentów bardzo znaczne w sumie wartości.

Ten sam wzgląd przemawiał, zdaniem Izby, za ulegalizowaniem obrotów walutami zagranicznymi w okresie przyjmowania zapisów na akcje Banku Polskiego. Nie można

było zamykać oczu na fakt, iż nieustanna dewaluacja marki polskiej uniemożliwiała tworzenie oszczędności w tej walucie i kierowała płynną gotówkę ku wartościom stałym, między innymi ku walutom wysoko-cennym. Było tedy rzeczą przezornej polityki skarbowej, aby nagromadzone w tej formie wartości znalazły najlepsze dla właścicieli i dla Państwa zużytkowanie przez dopuszczenie ich do lokowania w akcjach powstającej instytucji emisyjnej.

Dając wyraz przy każdej sposobności wobec czynników miarodajnych temu zapatrywaniu, przyczyniła się Izba do ostatecznego zwycięstwa tej idei.

Konwencja w sprawie ułatwień dla wymian międzynarodowych.

Krakowska Izba handlowa i przemysłowa nie należy do Izby międzynarodowej ze względu na zbyt wysoką wkładkę. Powołana jednak do wyrażenia opinii w sprawie ułatwień dla wymian międzynarodowych zajęła się oceną projektowanych w tej mierze przepisów. Zamierzone jest:

- 1) zaproponowanie Izbie ustalenia typu międzynarodowej legitymacji dla agentów podróżujących oraz
- 2) wprowadzenia tryptyku celnego dla próbek i wzorów, przewożonych przez tych agentów podróżujących.

Jakkolwiek z jednych i drugich ułatwień nasza produkcja korzystać będzie w stosunku do krajów importujących w nader szczupłej mierze, to jednak ze względu na zasadniczą konieczność popierania międzynarodowej wymiany i w interesie ogólnego postępu w tej dziedzinie, oświadczyła się Izba za proponowanymi ułatwieniami.

Szkolnictwo zawodowe.

W myśl dotychczasowych tradycji poświęcała Izba również w okresie sprawozdawczym żywą uwagę szkolnictwu zawodowemu.

Jakkolwiek obecny stan funduszków Izby zmusił ją do zaniechania praktykowanej przez szereg lat akcji finansowego popierania szkół zawodowych, to jednak niejednokrotnie mogła ona skutecznie służyć swą radą i pomocą powyższym instytucjom i może się poszczycić uznaniem dla tej swej działalności, którego wyrazem są do dziś dnia ponawiające się prośby o obsyłanie Kuratorji szkół zawodowych delegatami Izby.

Na czoło działalności Izby w tym kierunku wysunęła się sprawa utworzenia przy ówczesnej Akademji Handlowej w Krakowie instytutu eksportowego oraz przekształcenia jej na 4-klasową szkołę handlową.

W obu tych sprawach Izba drogą memorjałów oraz przez udział delegata w obradach w dniu 9-go maja 1924 miała sposobność wyłuszczyć swe stanowisko na ankiecie w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, odbytej pod przewodnictwem Pana Ministra.

W ważnej sprawie charakteru Akademji handlowej w Krakowie Izba — zgodnie z opinią Prezydów odnośnych gospodarczych zrzeszeń krakowskich — dała wyraz zapatrywaniu, że należy utrzymać obecny stan tej uczelni, wykazujący rzeczywiście bardzo poważny dorobek naukowy i praktyczny, jako dający gwarancję dalszego rozwoju nauki handlowej w okręgu Izby.

Wysunięty przez Ministerstwo W. R. i O. P. postulat ujednostajnienia typu szkół w całym Państwie, udaremnił jednak uczynienie zadość życzeniom Izby i kół handlowych jej okręgu.

Zasadniczo stała i stoi Izba na stanowisku, iż sprawy szkolnictwa zawodowego winne być wyeliminowane z zakresu działania ministerstwa oświaty i przeniesione do ministerstwa przemysłu i handlu, jako obeznanego dokładnie z potrzebami życia gospodarczego.

Zapatrywaniu temu dawała Izba kilkakrotnie przy różnych sposobnościach wyraz.

SPRAWY SOCJALNE.

Komisja socjalna przy Izbie handlowej.

Coraz częściej i w coraz liczniejszych wypadkach występujące zadania Izby w dziedzinie socjalnej, streszczające się w wydawaniu opinii na szereg projektów ustaw i rozporządzeń, w inicjatywie do nowelizacji ustaw, kreowaniu instytucyj socjalnych, o czym na innem miejscu obszerniej mowa, skłoniły Prezydjum Izby do utworzenia przy Izbie handlowej i przemysłowej Komisji dla spraw socjalnych.

Komisja powyższa, w skład której wchodzi członkowie Izby oraz z poza nich osoby rozporządzające wiadomościami i doświadczeniem w tej dziedzinie, ma prawo kooptacji, a posiedzenia odbywa w miarę potrzeby.

Ubezpieczenia od wypadków.

Działalność Zakładu ubezpieczeń od wypadków, oparta na wadliwym ustawodawstwie w tej dziedzinie z natury rzeczy musiała wywoływać wiele utyskiwań zwłaszcza w okresie dewaluacji, kiedy wkładki ściągane na ubezpieczenie stanowiły kwoty znaczne, wypłaty zaś rent, wskutek upływu czasu wartości tej nie przedstawiały.

Sama organizacja instytucji prawnej, pomyślana jako przymus ubezpieczenia także i tam, gdzie był on zgoła zbędny z jednej, niekompletność zaś ubezpieczenia z drugiej strony, niewystarczająca technika ubezpieczenia, nieuwzględniająca dostatecznie różniczkowania rozmiarów niebezpieczeństwa w łonie różnych zawodów, wątpliwości płynące z obaw przed nadmiernem obciążeniem przemysłu i handlu ponad rzeczywistą potrzebę, stosunkowo za wysokie koszty administracji, wymagały wzmoczonej uwagi jaką Izba sprawom tym poświęcić była zmuszona.

Nowy statut Zakładu ubezpieczeń od wypadków we Lwowie, którego projekt Izba otrzymała do zaopiniowania, nasuwał poważne trudności. Z jednej strony koło ubezpieczenia przymusowego od wypadków rozszerzyło się z dotych-

czas dość ciasnego zakresu prawie że na całość życia gospodarczego a częścią nawet poza nie, z drugiej zaś strony szczególniejsza doniosłość sprawy ze względu na zapowiadające się rozszerzenie ustawodawstwa na ziemię b. zaboru rosyjskiego, czyniły całą kwestję rzeczywiście doniosłą.

Z tego powodu poddano projekt statutu obradom ankiety, która wyłoniła z siebie subkomisję, złożoną z członków Izby i przedstawicieli wszystkich zainteresowanych zrzeszeń gospodarczych okręgu. Subkomisja ta po odbyciu szeregu posiedzeń opracowała uwagi do powyższego projektu, które w znacznej części znalazły uwzględnienie w tekście statutu.

Z ważniejszych momentów tej sprawy podnieść należy niewątpliwie przez opinię Izby wywarły wpływ na odmienne ukształtowanie rozdziału mandatów w zarządzie Zakładu, aniżeli to projekt przewidywał.

Tendencją Izby w szczególności był nie mechaniczny rozdział tych mandatów, lecz raczej uwzględnienie rozmia-
rów ciężarów ponoszonych na rzecz Zakładu.

Zbyt pobieżne potraktowanie postanowień wyborezych w projekcie statutu było przyczyną, że w uwagach do projektu opracowano propozycje w kierunku sprostowania statutu i tekstu uzupełniających przepisów.

Zasada celowej decentralizacji podyktowała wniosek o szersze uwzględnienie w projekcie statutu przepisów o tworzeniu oddziałów.

Logiczność niekompletnego ubezpieczenia od wypadków, leżącego w ubezpieczeniu pracownika tylko przez czas jego zajęcia w okresie, kiedy przymus ściągał się do zajęć rzeczywiście niebezpiecznych, straciła tę cechę z chwilą, gdy nowe ustawodawstwo polskie przymus ubezpieczenia rozszerzyło na zawody niebezpieczne, a ta wada ustawodawstwa obecnego wskazuje, że nie było ono dostatecznie przed ferowaniem przemyślane. Te same zarzuty skierowują się przeciwko rozporządzeniu ministerjalnemu z 22-go marca

1922, oraz rozporządzeniu wykonawczemu z 19-go grudnia 1921. Specjalnie co do treści drugiego można było nawet sły-
szyć zarzuty przekroczenia ram uprawnień ustawowych,
pierwsze zaś nie było zupełne pod względem zróżniczkowania
rozmiarów niebezpieczeństw w stosunku do wysokości stawek
premjowych.

Nie dość na tem. Cały ogrom najdrobniejszego handlu
i przemysłu rękodzielniczego, wciągniętego w przymus ubez-
pieczenia stawiał Zakład ubezpieczeń przed zadaniami tak
rozległymi, że wprost przekraczały jego siły. Wszystkie te
objawy wskazywały, że ustawodawstwo, jak już o tem
wspomniano, nie było przedyskutowane dostatecznie i trzy-
mało się sfery projektów, a stan ten rzeczy skłonił Izbę, że
w szeregu pism i przedstawień dopominała się o rewizję
tego ustawodawstwa i na końcu opracowała materiały, które
stały się źródłem rezolucyj przyjętych przez Senat Rzeczy-
pospolitej, zmierzających do wyjaśnienia sytuacji prawnej.
Rezolucje odnośnie między innymi wzywały rząd po wyjedna-
niu rozstrzygnięcia Najwyższego Trybunału Sądowego pyta-
nia, czy i o ile rozporządzenie wykonawcze do ustawy wykro-
czyło poza ramy kompetencji władzy wykonawczej, — o jak-
najspieszniejsze powołanie do życia Rady przybocznej dla
spraw ubezpieczeń od wypadków i na wypadek choroby
i podjęcie prac nad rewizją tego ustawodawstwa.

Obawy przed nadmiernem obciążaniem przemysłu, po-
drażającym artykuły nieraz najpowszedniejszej potrzeby,
znalazły również niejednokrotnie wyraz w przedstawieniach
Izby. Obawy te miały źródło w różnych objawach i z tego
powodu działalność Izby musiała ulec zróżniczkowaniu i roz-
padła się na trzy grupy: koszta administracji, koszta orga-
nizacyjne, luki w systemie obliczania premji.

O ile o to ostatnie się rozchodzi, już 21-go lipca 1922,
pod L.: 7.088/J. Izba w obszernem przedstawieniu domagała
się ustanowienia maksimum zarobków, podlegających opła-
cie, redukcji premij za wysokich wogóle, a raczej ich stawek,
w końcu wprowadzenia zróżniczkowania stawek pre-

mji w łonie samych przedsiębiorstw, stosownie do charakteru zajęć poszczególnych pracowników.

Gdy starania te nie odniosły skutku, Izba handlowa w ciągu okresu sprawozdawczego, przyłączając się do inicjatywy podjętej tym razem przez Izbę handlową i przemysłową we Lwowie, wystąpiła z odpowiednim przedstawieniem do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. To samo powiedziec należy o wydatkach organizacyjnych Zakładu. Projekt ustawy, która następnie stała się obowiązującą, ustawy, która rozciąga działalność ustawodawstwa w tej dziedzinie na ziemie b. Królestwa Kongresowego, wywołał silne zaniepokojenie w tutejszych sferach zainteresowanych, ile że nasuwał z racji treści motywów obawę, że fundusze Zakładu lwowskiego mają być obrócone na koszt organizacji tej instytucji na ziemiach b. zaboru rosyjskiego.

Zapatrywaniu, że funduszom ściągany przymusowo na pewien ściśle oznaczony ustawowo cel nie można stawiać innych zadań, chyba drogą ustawowego wyłączenia, że pieniądze zatem ściągniętych jako opłaty premjowe z minimalnym odsetkiem administracji w pewnym ściśle ustawą oznaczonym okręgu terytorjalnym nie wolno nikomu użyć, choćby na pokrewne cele gdzieindziej, dała wyraz Izba w odnośnych przedstawieniach, które ze względu na stadjum sprawy zmuszoną była złożyć na ręce Panów Marszałków Sejmu i Senatu.

Cały szereg prac w sprawach pomniejszej wagi podjętych przez Izbę w tej dziedzinie, zamyka całokształt jej działalności za okres sprawozdawczy. Przykładowo tylko wyliczyć należy wnioski Izby do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w kierunku złagodzenia następstw waloryzacji wkładek ubezpieczeniowych, przedstawienia u Władzy Nadzorczej Zakładu w poszczególnych sprawach, w końcu działalność łagodzącą Izby w wypadkach rozdrażnienia w kołach zainteresowanych w stosunku do Zakładu.

Tu w szczególności zanotować należy umyślnie w tym celu zwołane posiedzenie odbyte w styczniu w Izbie dla poinformowania kół (świat bankowy, finansowy, biurowo-

handlowy itd.), które dotąd swe obowiązki względem Zakładu kwestjonowały.

Motywy działalności Izby w tej dziedzinie i jej niejednokrotnie krytycznego stanowiska była chęć naprowadzenia instytucji prawnej i ustawodawstwa na tory racjonalnego rozwoju, a to w interesie nie tylko ogólnopństwowym, ale także w interesie pracodawców, których dobrze zorganizowane ubezpieczenie od wypadków mogłoby i powinno chronić przed materialnie ujemnymi ich następstwami.

Ubezpieczenie na wypadek choroby.

W materji tej miała Izba sposobność wypowiedzenia się z okazji opracowania opinji do projektu ustawy w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z 19-go maja 1920 Dz.ust. z 2 czerwca 1920 Nr. 44, poz. 272.

W szczególności oświadczyła się Izba przeciw projektowanemu uchyleniu przymusu ubezpieczenia odnośnie do osób, korzystających ze stałych świadczeń ze strony służbowców w czasie choroby.

Motywy tego stanowiska Izby był postulat jednolitej polityki państwowej w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, które odnośnie do ubezpieczenia na starość i od wypadków tego rodzaju wyłączeń nie praktykuje a nawet je wyraźnie wyklucza, a nadto okoliczność, że obecne usytuowanie pracowników wyższego typu, o których w danym wypadku najwięcej-by chodziło, nie daje możności tworzenia przez nich rezerw pieniężnych na pokrycie zwiększonych wydatków w okresie choroby.

Względem wkońcu na celowość utrzymania w łonie tego rodzaju instytucji żywiołu o wyższym poziomie intelektualnym i bardziej zrównoważonego przemawiał również za utrzymaniem stanu obecnego.

W sprawie przyznania grosza chorobowego już od pierwszego dnia choroby oświadczyła się Izba w uznaniu, że pierwsze dni choroby są najkosztowniejsze, przychylnie, z zastrzeżeniem wprowadzenia do ustawy postanowień przeciwdziałających symulacjom.

Korzystając ze sposobności zabrania głosu wobec czynników miarodajnych w sprawie organizacji ubezpieczenia na wypadek choroby, Izba zgłosiła równocześnie w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej wniosek o przywrócenie obecnie naruszonej równowagi wpływów na Zarząd Kas Chorych.

Przedsiębiorcy, ponoszący ciężary na rzecz Kas Chorych w $\frac{3}{5}$ częściach, winni — zdaniem Izby — posiadać na równi z pracownikami, składającymi premje w wysokości $\frac{2}{5}$ części zastępstwo w Zarządach, t. j. połowę mandatów, a nie, jak obecnie, tylko $\frac{1}{3}$ ich części.

Taka równowaga oddziaływałaby hamująco na zbyt czasem pochopne podwyższanie stawek ubezpieczeniowych, które zawsze się automatycznie odbija na wzroście drożyzny artykułów zaspokojenia konsumpcji, a nie mogłaby żadną miarą oddziaływać ujemnie na ziszczenie słusznych postulatów racjonalnej polityki społecznej.

Ubezpieczenie pensyjne.

Dokonane w dniu 24-go czerwca 1923 r. wybory delegatów na Walne Zebranie Zakładu Pensyjnego dla funkcjonariuszy we Lwowie wprowadziły z inicjatywy kół pracodawczych do tych instytucyj jako delegatów Prezydenta Izby Tadeusza Epsteina, członka-doradcę Izby Senatora Inż. Aleksandra Adelmanna i Wicesekretarza Izby Władysława Gaertnera, referenta spraw socjalnych.

Ten ostatni wszedł następnie do Wydziału kierującego Zakładem i bierze stały udział w pracach tego organu instytucji.

Projekt ustawy w przedmiocie umowy o pracę oficjalistów.

Projekt powyższy poddany gruntownym studjom Komisji socjalnej przy Izbie handlowej i przemysłowej jak i w łonie samej Izby, jako wyraz pożądaney tendencji miarodajnych czynników w kierunku ustawowej ochrony pracy, stał się przedmiotem poważnej krytyki ze względu na nie-

które postanowienia, w których zainteresowane koła dopatrywały się wybujałości zwracających się swem ostrzem nawet przeciwko interesom samych sfer pracowniczych.

Niektóre z przepisów projektu powyższego zawierają w szczególności postanowienia tak ostro kierujące się przeciwko pracodawcom, że powstała poważna wątpliwość, czy nie staną się one przyczyną, że pracodawcy wszystkimi możliwymi sposobami będą starali się obyć raczej bez pomocy pracowników, aniżeli narażać się na działanie wspomnianych przepisów.

Przykładowo wymienić należy n. p. postanowienie art. 13, normującego nierównomiernie terminy wypowiedzenia i to na okres 3-miesięczny.

To samo wspomnieć należy o postanowieniu art. 18, uprawniającego pracownika do rozległej absencji w obowiązkach w okresie 3-miesięcznym pod pretekstem poszukiwania posady.

Dalszym przykładem tego rodzaju wybujałości są postanowienia art. 19, kulminujące w punkcie b., nakładającym obowiązek uprzedzenia w ciągu 3 dni o rozwiązaniu stosunku w razie nieprzyjacielskiej okupacji kraju — w ciągu 3 dni wtedy, kiedy normalnie dezorganizacja ogólna i ruchu pocztowego to uniemożliwia.

Postanowienie art. 40, ścieśniające możność strącenia zaliczek do pewnych granic, obraca się niewątpliwie przeciw interesom pracowników, którym pracodawcy odmówią raczej zaliczek, w obawie niemożliwości ich ściągnięcia.

Postanowienia art. 16 i 17, ustanawiające obowiązek zaopatrzenia pracowników ustępujących odpowiednią odprawą i to w szerokich rozmiarach, również — zdaniem kół interesowanych — utrzymać się nie mogą.

Zadanie zaopatrzenia w tych wypadkach pracowników spełnia wszak dostatecznie instytucja zakładów ubezpieczeń od wypadków i na wypadek starości w Małopolsce już zupełnie zorganizowana a znajdująca się na terenie Kongresówki w stadjum organizacji.

Witając z całą gotowością usiłowania miarodajnych

czynników w kierunku socjalnej ochrony pracy i jej zabezpieczenia, należało oświadczyć się przeciwko zbyt obszernie pojętej obronie pracy, ile że ustawodawstwo socjalne poza granice możliwości i egzystencji produkcji iść nie może.

Utrzymanie możliwości tej egzystencji a z nią i warsztatów pracy jest przecież najważniejszym i naczelnym postulatem polityki socjalnej.

Zgodnie ze stanowiskiem, któremu już niejednokrotnie Izba dawała wyraz, oświadczyła się Izba przeciwko proponowanej przez projekt instytucji stałych przedstawicielstw w przedsiębiorstwach.

Normalny rozwój życia społecznego jest taki, że potrzeba pewnej nowej instytucji występuje przedewszystkiem coraz silniej w życiu, brak jej coraz dotkliwiej daje się odczuwać i doprowadza do tego, że wytwarza się pewna instytucja faktyczna nie uzasadniona w ustawodawstwie, której jednak konieczność i celowość ogólnie nie kwestjonowana i uznawana wywołuje, że czynniki miarodajne chętnie ją tolerują i po jakimś czasie przez odpowiednią nowelizację ustawodawstwa podnoszą do rzędu instytucji prawnej.

Taki rozwój stosunków powinienby również dotyczyć obecnie projektowanej nowej instytucji zbiorowych przedstawicielstw i zastępstw sfer pracowniczych w przedsiębiorstwach. — Najpierw potrzeba życiowa winnaby wykazać jej nieodzowność i ujemne skutki braku takiej instytucji, później dopiero ustawodawca winien projektować jej prawne sankcjonowanie. Odwrotny przebieg sprawy, nie mający nic wspólnego z normalną ewolucją życia socjalnego, nie pozwala na uprzednie wypróbowanie sprawności i celowości danej instytucji, a narzucona przez ustawodawstwo wytwarza niepożądane ryzyko, że może wejść w życie instytucja szkodliwa.

Instytucyj stałych przedstawicielstw w przedsiębiorstwach — jak dotąd — nikt poważny się nie domagał, przeciwnie, przeciwko ich wprowadzeniu podnoszą się jaknajpoważniejsze zastrzeżenia, płynące z obawy, że łatwo mogą ulec zwyrodnieniu w rady robotnicze.

Oświadczając się przeciwko stosowaniu kary na wolności za naruszenia postanowień projektowanej ustawy, wskazano również na niecelowość przepisów, przyznających Inspektorowi pracy prawo administracyjnego orzecznictwa karnego.

Postanowienia dekretu tymczasowego o urządzeniu i działalności inspekcji pracy z 3 stycznia 1919, Nr. 5, poz. 90, Dz. ust. art. 11, L. 9 i 10 w niektórych wypadkach narzucają inspektorowi pracy rolę oskarżyciela przed sądem.

Rozdzielenie roli oskarżyciela od sędziego jest zdobyczą wiekowego rozwoju i postępu prawa i niema żadnego słusznego powodu, by obecnie tej gwarancji bezstronności wyrzekać się nawet w sprawach orzecznictwa mniejszej wagi, jakim jest orzecznictwo administracyjne.

Instytucja prawna, która z mocy swego ustawowego przeznaczenia została postawioną naprzeciw pracodawcy, jako równoważnik jego przewagi ekonomicznej wobec pracobiorey, ma z woli ustawodawcy obowiązek bronić i popierać pracownika, a w tym stanie rzeczy chyba tylko na poziomie najwyższej doskonałości ludzkiej mogłaby godzić te obowiązki z obowiązkiem absolutnej bezstronności.

Tym zapatrywaniom dając wyraz, postawiła Izba wniosek o przeniesienie tej atrybucji na władze administracyjne I. instancji.

Projekt ustawy o zabezpieczeniu ciągłości pracy w Rzeczy- czypospolitej Polskiej.

Projekt powyższy poddany pod obrady Komisji społecznej Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie szczególniejsze wzbudził zainteresowanie jako pierwsza próba zapobieżenia wybuchowi strajków.

Jakkolwiek tedy sam tekst projektu ustawy i jego wytyczne nie pod każdym względem spotkały się z aprobatą zainteresowanych kół zarówno w sferach pracodawczych, jak i pracobierezych, to jednak ograniczyły one swą krytykę raczej tylko do strony technicznej projektu ustawy, by

tylko jaknajrychlej została powołaną do życia instytucja, zmierzająca do ograniczenia strajków i ich ujemnych następstw, zarówno dla pracodawców, sfer robotniczych, jak i samej produkcji.

W dyskusji nad projektem wystąpiły na plan pierwszy dwa momenta.

W opracowanej opinii Izba oświadczyła się przeciwko wprowadzonemu przez ten projekt pojęciu stałych delegacyj sfer pracowniczych w łonie przedsiębiorstw. Na terenie okręgu Izby instytucja takich stałych przedstawicielstw robotniczych jest dotąd nieznaną, a nie wydaje się celowem, by w tego rodzaju sprawach tworzenie instytucyj prawnych przez ustawy miało wyprzedzać życie. Raczej instytucję przez życie wypróbowaną należy ujmować w przepisy prawne. Narzucenie życiu gospodarczemu tych nieznanych mu delegacyj mogłoby doprowadzić może nawet do ich zwyrodnienia w rady robotnicze.

Z tych względów Izba handlowa oświadczyła się przeciwko tej instytucji.

Z drobniejszych szczegółów podkreślić należy podniesiony przez Izbę postulat wprowadzenia w ustawę pewnej elastyczności, o ile rozchodzi się o definicję zakładów użyteczności publicznej.

Projekt ustawy o pracy w dni świąteczne.

Projekt powyższy, którego zasadniczą cechą była tendencja zmniejszenia ilości świąt z przymusowym spoczynkiem, spotkał się naogół z przychylnem przyjęciem sfer reprezentowanych w Izbie i z tego powodu oświadczone się zasadniczo za jego przyjęciem.

Przy sposobności zaopiniowania tej ustawy i ze względu na stosunki Ziemi Krakowskiej zgłoszono postulat przeniesienia święta św. Stanisława na dzień 3 maja, by w ten sposób uzyskać jeden dzień pracy.

Również na uwagę zasługuje postulat zainteresowanych kół, zwłaszcza handlowych, by wprowadzić do ustawy po-

stanowienia, umożliwiające pracę wewnętrzną w niedzielę i dni świąteczne przy zamknięciu na zewnątrz przystępu dla publiczności do lokali dla wszystkich tych przedsiębiorstw, które wstrzymują się od pracy w dni sobotnie.

Czas pracy w handlu.

Po przeprowadzeniu obszernej ankiety udzieliła Izba kompetentnym czynnikom opinii w przedmiocie unormowania godzin otwarcia lokali w handlu. W tej dziedzinie Izba wystąpiła z inicjatywą liberalnego traktowania inwalidów, sprzedających dzienniki i wyroby tytoniowe pod gołym niebem, jak niemniej w kierunku uprzywilejowanego traktowania również przez nich lub wdowy po nich utrzymywanych kiosków z napojami chłodzącymi, słodyczami i owocami, — w obu wypadkach z pomyślnym rezultatem.

Taryfy celne.

W toczących się od 2 lat pracach nad sprostowaniem i uzupełnieniem obowiązującej taryfy celnej, wzięła Izba handlowa i przemysłowa żywy udział.

Przedewszystkiem przeprowadzono wśród zrzeszeń gospodarczych i poszczególnych większych przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych okręgu kilkakrotnie pisemne ankiety celem zebrania postulatów kół zainteresowanych. Wyniki dochodzeń przedkładała Izba Ministerstwu Skarbu, względnie Ministerstwu Przemysłu i Handlu dla użytku odnośnych wydziałów celnych.

Wnioski Izby rozciągają się na cały szereg artykułów reprezentowanych w tut. okręgu gałęzi produkcji przedewszystkiem działu rolniczego, spożywczego, drzewnego, chemicznego, papierowego, maszynowego, metalowego, oraz tekstylnego.

Po zorganizowaniu Komisji dla rewizji taryfy celnej reprezentowaną Izba była przez swych przedstawicieli w większości podkomisyj oraz grup fachowych, do których również delegowano rzeczoznawców kilkunastu działów wytwórczości i obrotu towarowego.

Niezależnie od prac nad rewizją taryfy celnej bierze Izba przez swych przedstawicieli stale udział w naradach Komitetu Celnego w Warszawie.

Na indywidualne życzenia kupców i przemysłowców okręgu poparto w licznych wypadkach postulaty celne, zgłoszone w Izbie.

W sprawach stosowania ulg celnych przedkładano Ministerstwu Skarbu wnioski stron z opinią i odpowiedniemi parciem.

Liczba wniesionych za pośrednictwem Izby próśb o ulgi celne uwidocznioną jest na innym miejscu sprawozdania.

Biuro kolejowe Izby w r. 1923 i w I. półroczu 1924 r.

W sprawozdaniu Biura kolejowego na wstępie zaznaczyć należy, że z chwilą otwarcia Państwowej i Dyrekcyjnej Rady Kolejowej punkt ciężkości wszelkich działań w dziedzinie komunikacyjnej przesunięty został z biura do komitetu eksploatacyjnego i taryfowego Państwowej Rady Kolejowej.

Odnosnie do działu taryfowego:

W roku 1923 zmieniono względnie podwyższono tak taryfę osobową jak i taryfę towarową 9-krotnie.

Podwyższono:

taryfę osobową	taryfę towarową
1/II. 1923 o 50%	1/III. 1923 o 100%
1/III. „ „ 100%	15/IV. „ „ 100%
1/VII. „ „ 66%	1/VII. „ „ 100%
1/VIII. „ „ 33%	1/X. „ „ 100%
1/IX. „ „ 100%	1/XI. „ „ 200%
1/X. „ „ 100%	1/XII. „ „ 200%
1/XI. „ „ 200%	a zmieniono tylko
1/XII. „ „ 100%	1/V. 1923
21/XII. „ „ 100%	1/VI. „ i
	1/VII. „

Rzecz jasna, że stanowisko Izby było wobec tych ciągłych podwyżek bardzo utrudnione. Z jednej strony napotykały bowiem zarządzenia te nieraz na bardzo ostrą krytykę i rekryminacje kół przemysłowych i handlowych, dotkliwie dotkniętych temi podwyżkami, uniemożliwiającemi — poza podrożeniem towaru — kalkulację nawet na najbliższą metę. Z drugiej strony Izba musiała zawsze mieć na oku położenie Skarbu kolejowego i nieraz wbrew lepszemu przekonaniu stanąć w obronie zarządzeń, które bynajmniej nie mogły się przyczynić do dźwignięcia przemysłu i handlu.

Zadaniem Biura kolejowego było w tych sprawach przygotować materiał na odnośne posiedzenia komitetu taryfowego a szczególnie przez stosowne informacje i wnioski, tak ustne, jak pisemne uzgodnić wedle możliwości sprzeczne interesy Zarządu kolejowego i zastąpionych przez Izbę stron.

Ostrze linearno-procentowych podwyżek taryf towarowych, które ryczałtowo dotknęły także towary absolutnie nieznoszące danego podwyższenia, starano się odwrócić przez wnioski na odpowiednią zmianę ich klasyfikacji. Wnioski te nie szły atoli zawsze po linii obniżenia przewoźnego. Owszem staraliśmy się nieraz równocześnie o przesunięcie niektórych artykułów do wyższych klas, aby w ten sposób wyrównać ubytek w dochodach, spowodowany przez obniżenie klasyfikacji dla towarów nie wytrzymujących dalszej podwyżki przewoźnego. Było to zadanie tem trudniejsze, że nie otrzymaliśmy prawie nigdy projektu zamierzonych zmian taryfowych, któryby mógł być przedmiotem narad z zainteresowanemi kołami przemysłu i handlu. Nadesłany zwykle na kilka dni przed terminem obrad komitetu taryfowego, porządek dzienny, zawierał zwykle ogólnikową wzmiankę o zamierzonym podwyższeniu taryf a czasem tylko o zamiarze zmiany taryfowania głównych artykułów przewozu, jak drzewa, węgla lub nafty. Innemi zmianami ważącemi niemniej dotkliwie na szali kosztów przewozu, bywała Izba zwykle zaskoczona po wyjściu odnośnego dodatku do taryfy.

Zmiany ku lepszemu nastąpiły dopiero po wydelegowa-

niu w lipcu 1923 roku Naczelnika Wydziału transportowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu i Przewodniczącego komitetu taryfowego, celem zbadania na miejscu w centrach przemysłowych, jakie zmiany klasyfikacji i wogóle konstrukcji taryfy towarowej byłyby wskazane, aby choć w części zrównoważyć szkody, poczynione przemysłowi i handlowi przez ciągle linearne podwyższenia taryf.

W kilkudniowych obradach przechodziło wówczas Biuro kolejowe Izby ze wspomnianymi delegatami całą omal klasyfikację towarów oraz ważniejsze postanowienia taryfowe i przyczyniło się swą współpracą do uporządkowania, choćby w pewnej mierze taryfy towarowej, jakie bezsprzecznie zauważyć się daje w wydaniu ważnem od 1-go stycznia 1924 r.

Pełnego sukcesu mimo to nie osiągnięto, ponieważ korzystne skutki przeprowadzonej rewizji sparaliżowane zostały częściowo przy redagowaniu taryfy przez wpisanie całego szeregu dokuczliwych postanowień, które przy notorycznie małym obeznaniu stron z przepisami przewozowymi i taryfowymi, zniweczyły lwią część efektu wspomnianej pracy.

Co mogła n. p. pomóc najdokładniejsza rewizja klasyfikacji i ustanowienie całego szeregu wyjątkowych taryf, kiedy wpisano w wydanej potem taryfie drobnym drukiem uwagę:

„Nadawca, pragnący zastosowania taryfy wyjątkowej, powinien odnośnie żądanie zamieścić w liście przewozowym“.

Mimo tedy spełnienia wszelkich w klasyfikacji i w taryfie ustanowionych warunków, nie mógł nikt osiągnąć obliczenia według taryfy wyjątkowej, kto przypadkowo uwagę tę przeoczył, lub zapomniał wpisać do listu przewozowego, że żąda zastosowania taryfy wyjątkowej.

Sześć miesięcy trwała walka w Komitecie taryfowym, aż zdołano uzyskać eliminowanie tego przepisu.

Analogję omawianego postanowienia stanowi drugie, wedle którego przy przewozie artykułów na podstawie wyjątkowych taryf musi być umieszczona w liście przewozowym uwaga: „do użycia wewnątrz Państwa Polskiego“, na-

wet jeśli izeczony wagon węgla zostaje nadany z Dąbrowy do Łodzi lub do Warszawy. Przy braku tego zapisku zaś w liście przewozowym przewoźne za ten węgiel obliczano według wyższej taryfy.

Starania o usunięcie tego postanowienia trwały osiem miesięcy.

Efekt przeprowadzonej rewizji taryfy towarowej zawiśł zatem od przestrzegania całego szeregu podobnie dokuczliwych przepisów i został też z powodu przeoczenia w bardzo wielu wypadkach ze szkodą dla przemysłu i handlu zniewieczony.

Z ważniejszych referatów przedłożonych w okresie sprawozdawczym władzom kolejowym wymieniamy:

Wniosek o sprawniejszy przewóz przesyłek aprowizacyjnych a szczególnie podlegających łatwo zepsuciu.

Wniosek o wprowadzenie wspólnej rewizji cłowej w zachodnich stacjach granicznych (czechosłowackich) celem uniknięcia wysiadania dla tej rewizji a temsamem i skrócenia obecnie przewidzianych niepomiarnych postojów w tych stacjach granicznych.

Wniosek w sprawie rozbudowy węzła krakowskiego, względnie o definitywne zatwierdzenie jednej z trzech przedłożonych alternatyw (planów). Pozostawienie sprawy tej w zawieszeniu uniemożliwia bowiem jakąkolwiek politykę regulacyjną i budowlaną zarządu gminnego w odnośnej części miasta.

Wniosek o usunięcie katastrofalnego braku wagonów w kopalniach węgla, utrudniającego zbyt i grożącego zamknięciem ruchu w kopalniach.

Wniosek o zaniechanie rekwizycji węgla na rzecz Zarządu kolejowego, względnie o wyrównanie równowartości zarekwirowanego węgla bez dalszych upomnień i reklamacyj ze strony poszkodowanych.

Wniosek o zmianę sposobu obliczania przewoźnego za całowozowe przesyłki, załadowane do wagonów o mniejszej

ładowności, niż 15.000 kg. w wypadkach, gdzie kolej podstawia wagony o mniejszej ładowności. W Niemczech, gdzie prawie cały tabor zbudowany jest dla ciężarów o 15.000 kg. i więcej, Zarząd kolejowy okazał tyle względów dla przemysłu i handlu, że w tych rzadkich wypadkach, w których podstawia się dla przesyłek całowagonowych, wagony o mniejszej ładowności niż 15.000 kg., konceduje się obliczenie według niższych stawek przewidzianych dla przesyłek 15-tonowych, uznając, że stało się to z winy Zarządu kolejowego. Byłoby zatem sprawiedliwym, aby postanowienie podobne przyjęte zostało także do polskiej taryfy towarowej, gdzie kolej sama z powodu faktycznego braku wagonów o ładowności 15.000 kg. uniemożliwia w wielu wypadkach korzystanie z niższej stawki 15-tonowej.

Brak podobnego postanowienia wprowadza ogromną niesprawiedliwość i nierównomierność w obliczeniu przewoźnego. Sprawa ta była kilkakrotnie poruszana przez członków Izby i jest ciągle przedmiotem utyskiwań i zażaleń ze strony szerszej publiczności od czasu zaprowadzenia taryfowo obowiązującej wagi 15.000 kg. dla przesyłek całowagonowych.

Wniosek o uporządkowanie stosunków komunikacyjnych w Zagłębiu krakowskim, w szczególności co do odwołania do pracy i z powrotem robotników, zamieszkałych z powodu braku pomieszczeń w miejscu pracy, poza zakładami, w których pracują.

Wniosek w sprawie przeważania urzędowego wspólnie z organami Straży skarbowej, załadowanych w rafinerjach przesyłek produktów naftowych w cysternach na wagach tychże rafinerji, celem uniknięcia pozornych różnic w wadze przy dodatkowym stwierdzeniu ciężaru na stacjach nadawczych.

Wniosek w sprawie zaliczenia mebli plecionych z wikliny do wyrobów koszykarskich w klasyfikacji taryfy towarowej.

Poparcie starań Izby handlowej i przemysłowej w Biel-

sku o przeprowadzenie pociągu wychodzącego z Krakowa o godz. 19.22 aż do Cieszyna.

Wniosek w sprawie dopuszczenia reekspedycji przesyłek oclonych w Bielsku do Białej.

Wniosek o ulepszenie oświetlenia na przystanku Kraków-Podgórze (Podgórze-Miasto).

Wniosek w sprawie niezaliczania postojowego za wagony, przetrzymane z powodu strajku kolejowego.

Wniosek o przewóz masła z Poznańskiego i Pomorza pociągami pospieszными.

Wniosek o cofnięcie zakazu przeekspedjowania przesyłek całowagonowych w niektórych stacjach węzłowych.

Wniosek w sprawie sprawniejszej dostawy wagonów dla zakładów przemysłowych w Trzebini a szczególnie dla Zakładów Hutniczych.

Wniosek o sprawniejszy przewóz przesyłek piwa z Okocimia.

Wniosek w sprawie zmiany postanowień taryfowych co do przewoźnego za bieg próżnych cystern, względnie za przewóz taboru kolejowego biegnącego na własnych kołach.

Wniosek w sprawie wynajmu wagonów oczekujących większej naprawy.

Wniosek o zmianę klasyfikacji przy podwyższeniu taryf.

Ponieważ celowa rewizja klasyfikacji towarów przeprowadzoną być może tylko w porozumieniu z interesowanymi kołami przemysłu i handlu, na co w danym wypadku czasu już nie starczyło, oświadczyła Izba, iż byłoby pożądanem dostosować narazie klasyfikację towarów i przepisy taryfowe do klasyfikacji i przepisów taryfowych niemieckich przy możliwie równoczesnem przejęciu niemieckiego schematu taryfowego.

O ileby się z czasem zaś wyłoniły potrzeby indywidualnego uwzględnienia poszczególnych towarów, dałoby się to od wypadku do wypadku przeprowadzić dodatkowo.

Nie możemy się atoli powstrzymać od uwagi, że wszystkie podobne starania odnosiły niestety dotychczas tylko

ujemne skutki, wszelkie bowiem obostrzenia zawarte w obcych taryfach przyjęte zostały do taryfy polskiej przy równoczesnym opuszczaniu wszelkich przepisów zawierających ulgi dla stron.

Wniosek w sprawie wymaganych od przemysłowców kaucyj za wypożyczony żelazny materiał nawierzchni dla torów przemysłowych.

Zwrócono uwagę na okoliczność, iż przy obecnych cenach rzeczonoego materiału żelaznego dochodzą żądane kaucje do kwot kilkudziesięciu milionów Mkp. i przewyższają nieraz kapitał akcyjny dotyczącej firmy.

Wymaganie listu gwarancyjnego jako kaucji jest również wielkiem utrudnieniem.

Podobny list gwarancyjny może bowiem dana firma tylko uzyskać w banku, w którym ma stały kredyt. Bank obciąża wówczas firmę na cały przeciąg czasu zagwarantowaną kwotą, jako udzielonym jej kredytem, uszczupla jej temsamem normalny kredyt o tę kwotę i zalicza firmie pozatem wysoki procent od zagwarantowanej kwoty.

Wymagana kaucja za wypożyczony żelazny materiał nawierzchni, pozostający pod stałym dozorem organów kolejowych może przeto snadnie być pokryta czy to stosowną deklaracją rejentalną, czy też wekslem „in bianco“.

1924.

Przeprowadzona z dniem 1-go stycznia 1924 r. waloryzacja taryf nie przyniosła spodziewanego ustalenia tychże.

Podniesione przy waloryzacji prawie 10-krotnie ceny przejazdu, podwyższone zostały z dniem 16-go marca b. r. o dalsze 100%. Ustalona po tylu badaniach, konferencjach i dochodzeniach taryfa towarowa zaś, doznała pierwszego wstrząśnienia dnia 1-go marca przez podwyższenie opłat miejscowych i niektórych dodatkowych, a głównie przez ustanowienie 50% podniesienia taryf normalnych a 25% taryf wyjątkowych na 20 tak zwanych kolejach lokalnych Małopolski.

Linje te normalnotorowe nie są bynajmniej kolejami podrzędnymi ani dojazdowymi. Są to owszem koleje o pierwszorzędnym znaczeniu gospodarczym, które uzupełniają główną sieć kolei państwowych, a były tylko ze względów budżetowych w swoim czasie budowane na podstawie ustawy o kolejach lokalnych, aby mogły korzystać z przewidzianych w tej ustawie udogodnień.

Zarządzenie to, zagrażające bytowi osiadłego przy tych lokalkach przemysłu, spowodowane złym stanem finansowym tych linii, którego przyczyny należałoby raczej szukać w zbyt drogiej eksploatacji, niż małej dochodowości, wywołało niebywałą burzę i tyle protestów, że musiało być po zredukowaniu podwyższenia z dniem 1-go czerwca b. r. na 25% taryf normalnych, całkowicie cofnięte z dniem 1-go lipca b. r.

Dalsze kruszenie podstaw taryfy towarowej z dnia 1-go stycznia b. r. nastąpiło z dniem 5-go kwietnia b. r. przez przeprowadzenie podwyższenia w ten sposób, że przesunięto obowiązujące baremy o jedną klasę wyżej, eliminując klasę X. ze schematu i stwarzając nowe baremy dla klasy I. i dla przesyłek pospiesznych — co miało wraz z podwyższeniem taryfy osobowej z dnia 16-go marca b. r. pokryć deficyt w budżecie kolejowym.

Dalsze dodatki do taryfy towarowej z dnia 1-go maja i 1-go czerwca 1924 nie przyniosły donioślejszych zmian.

Z ważniejszych referatów przedłożonych Władzom kolejowym w I-szym półroczu 1924 wymieniamy:

Wniosek o cofnięcie rozporządzenia M. K. Ż. w sprawie zmiany godzin służbowych w ekspedycjach i kasach towarowych oraz czasu nadawania i wyładowania całowagonowych przesyłek, ładowanych i wyładowanych środkami nadawców względnie odbiorców w ten sposób, że kasy i ekspedycje otwarte są od 8 do 12 i od 14 do 17; w niedziele i święta od 9 od 11. Ładowanie i wyładowanie przesyłek środkami

nadawców względnie odbiorców zaś dozwolone jest w dnie powszednie od 6 do 20 bez przerwy a w niedziele i święta od 8 do 12. Jako święta uznano zaś tylko Nowy Rok, 1-szy dzień Wielkiej Nocy, 1-szy dzień Zielonych Świąt, Boże Ciało i 1-szy dzień Bożego Narodzenia. Celem zarządzenia mogło być tylko nałożenie postojowego na interesentów, jakkolwiek postój wagonów nie był przez nich spowodowany. Pozatem zarządzenie to nie było zgodne z postanowieniami ustawy z dnia 18-go grudnia 1919 roku o czasie pracy w przemyśle i handlu i o święceniu niedzieli.

Zarząd kolejowy w porozumieniu z Ministerstwem Pracy mógł dowolnie zmienić godziny urzędowe względnie pracy w wewnętrznym swym ustroju. Przemysłowcowi czy kupcowi i zajęтым u nich ludziom ustawy tej łamać nie wolno. Dla załadowania lub wyładowania w dnie powszednie na dwie zmiany w wielu miejscowościach robotników dostać nie można, tem mniej w niedziele i święta. Dworce zaś nie są również tak oświetlone, aby można w porze zimowej manipulować od 6-tej rano do 8-mej wieczór.

Wniosek o rewizję i odpowiednią redukcję zupełnie niepomiarowo podniesionych czynszów dzierżawnych za składy na dworcach i magazynach kolejowych, które już po zwaloryzowaniu przenoszą więcej niż 2-krotnie stawki przedwojenne. Wreszcie wniosek o odroczenie conajmniej do 1-go czerwca b. r. zarządzenia, którem usunięto możliwość zabezpieczenia przepisanych kaucyj przez złożenie weksli in bianco ze stosowną deklaracją i nakazano składać w tym celu nowo wydane obligacje kolejowe.

Wniosek o wprowadzenie rocznych kart abonamentowych dla podróżnych dla całej sieci P. K. P. po cenie zniżonej.

Niepomiarowe podwyższenie taryfy osobowej odbiło się najfatalniej także na obrotach towarowych. Ważniejsze transakcje towarowe wymagają zwykle ustnego omawiania. Samą korespondencją celu dopiąć trudno. Pozatem chodzi też o akwizycję, która możliwą jest tylko przez osobiste i ciągłe odwiedzanie klientów. Tej akcji tak ważnej dla rozwoju przemysłu i handlu stoi na przeszkodzie wysokość

kosztów przejazdu koleją, które po podniesieniu taryf z dnia 16-go marca b. r. przekroczyły taryfy przedwojenne.

Wniosek o zaprowadzenie sześciu miejsc II. klasy w wagonach sypialnych również z powyższych powodów.

Wniosek o przyznanie wydatnego opustu taryfowego dla przewozu kłoców sprowadzanych do przetarcia w tartakach mechanicznych. Z dniem 1-go stycznia b. r. ustanowiono taryfę wyjątkową VIII. na wywóz materiałów drzewnych obrobionych i nieobrobionych, czem zrobiono wyłom w zasadzie gospodarczej: niefaworyzowania wywozu surowca, który może i winien być obrobiony w kraju.

Przez udogodnienie wywozu drzewa nieobrobionego, ceny tego materiału dla sprowadzającego go do przetarcia na tartaku musiały się naturalnie podnieść. Godziło zatem to zarządzenie taryfowe w byt tartaków oddalonych od większych kompleksów lasowych a skazanych temsamem na sprowadzanie kłoców. Tymczasem dalsze zarządzenie taryfowe wprowadzone z dniem 5-go kwietnia b. r. przyznające jednakowe stawki wedle klasy B. (taryfa wyjątkowa 3) dla przewozu surowca i materiałów tartych uniemożliwiło wszelką konkurencję tartaków, sprowadzających drzewo do przetarcia nawet z najbliższej okolicy ich siedziby. Stan ten grozi zastanowieniem produkcji w licznych tartakach a temsamem i utratą zarobku dla okolicznej ludności, zajętej dotychczas w tych zakładach przemysłowych.

Wniosek o uregulowanie i przyspieszenie przewozu z Gdańska celem skuteczniejszego zwalczania konkurencji Hamburga. Pomijając bowiem wysokość kosztów przewozu z jednego i drugiego portu, to przewóz z Hamburga do Krakowa trwa 8 dni, podczas gdy z Gdańska do Krakowa potrzeba na to 17 do 28 dni. Powolny przewóz towarów na P. K. P. przyczynia się w dużej mierze do braku wagonów podczas silniejszego ruchu towarowego.

Wniosek o wpisanie stacji Grajewo do taryfy wyjątkowej VIII. dla wywozu materiałów drzewnych. Pominiecie Grajewa uniemożliwia wywóz drzewa przez Królewiec. Przy zupełnem zrozumieniu intencji, które przemawiały za pomi-

nięciem Grajewa, należy ze stanowiska kupieckiego podnieść, że przemysł i handel muszą się bezwzględnie stosować do każdorazowych wymagań konkurencji światowej, inaczej tracą możliwość zbytu, szczególnie podczas tak groźnej stagnacji w przemyśle drzewnym. Pomijając bowiem wszelkie utrudnienia z jakimi zawsze i ciągle połączony był i jest wywóz drzewa na Gdańsk, któreto utrudnienie nie leżąc jedynie w braku sprawności kolejowej, usunięte być mogą tylko przez stworzenie konkurencji dla Gdańska wywozem przez inny port, zaznaczyć musimy, że obecnie odbiorcy zagraniczni żądają wyłącznie dostawy do Królewca. A ponieważ producent nie jest w stanie ponieść różnicy taryfowej, wynikającej z pominięcia Grajewa w taryfie wywozowej, odpada możliwość wywozu, na czem zyskuje tylko konkurencja zagraniczna.

Wniosek o przedłużenie czasu załadowania i wyładowania.

Termin 6-cio względnie 9-cio godzinny wolny od postojowego dla przesyłek załadowanych przez odbiorcę, ustanowiony w taryfie, jest stanowczo niewystarczającym. Nawet przy najsprawniejszych zarządzeniach interesantów, termin ten jest za krótki do przeprowadzenia wspomnianych czynności. Najlepszy dowód, że bywa on ciągle przekraczany, mimo nadmiernego postojowego.

W normalnych przedwojennych czasach termin ten wynosił 24 godzin a ograniczano go tylko w czasach wyjątkowych, podczas wielkiego ruchu i dotkliwego braku wagonów. Przy obecnej stagnacji zaś niema powodu do podobnego ograniczania.

Wniosek o powrotne zrównanie taryf kolejowych na kolejach lokalnych z taryfami (stosowaniami na kolejach państwowych i o przestrzeganie regulaminowej zasady, że przewoźne musi być obliczane na podstawie najkrótszych odległości kilometrycznych między stacją nadawczą a odbiorczą.

Wniosek w sprawie układu taryf eksportowych na naftę a mianowicie o odpowiednie zrównanie warunków przewozowych dla zachodnich i wschodnich rafineryj celem możliwego pogodzenia ich sprzecznych interesów.

Ogółem Biuro kolejowe Izby załatwiło w roku 1923 aktów 317 a w pierwszym półroczu 1924 — 291.

Z tych przypadło na reklamacje w zeszłym roku 175, a w pierwszym półroczu b. r. — 58.

Biuro kolejowe Izby utrzymuje bibliotekę taryf krajowych i zagranicznych i udziela wszelkich informacji taryfowych i przewozowych. Takich informacji przypada przeciętnie dziennie około dziesięciu.

Sprawy pocztowe.

Baczną uwagę poświęcała Izba poprawie stosunków pocztowych okręgu, które w porównaniu ze stanem przedwojennym uległy znacznemu pogorszeniu w kierunku sprawności doręczania, szybkości przewozu i pewności dostawy. Szereg memorjałów i reklamacyj Izby dotyczy dalej funkcjonowania centrali telefonicznej w Krakowie, sieci międzymiastowej w okręgu, połączeń z zagranicą itp.

Poniżej streszczamy szereg wniosków Izby w sprawach pocztowych, wniesionych w okresie sprawozdawczym:

I tak przeprowadził Zarząd pocztowy w związku z akcją oszczędnościową ograniczenia kursów pocztowych w szeregu doniosłych gospodarczo relacyj. Ograniczenia te dały powód do reklamacyj sfer kupieckich i przemysłowych, które Izba zastąpiła wobec Dyrekcji Poczty i Telegrafów względnie wobec Ministerstwa.

Wnioski takie w szczególności wpłynęły od przedsiębiorstw przemysłowych na przestrzeni Słotwina—Brzesko-Okocim, gdzie zniesiono jazdę pośtańcżą, a wprowadzono na to miejsce pocztowy chód pieszy.

Podobne zarządzenie wydano na przestrzeni między Jasłem a Żmigrodem, gdzie dotychczasowy codzienny bieg pocztowy ograniczono do 3 dni w tygodniu. W memorjale, jaki w tej sprawie przedłożono władzom pocztowym, uznała Izba konieczność jak najdalej posuniętych oszczędności w wydatkach państwowych, uważa jednak iż nie powinny one

ić tak daleko, aby odbijało się to niekorzystnie na prawidłowym zaspakajaniu ekonomicznych i kulturalnych potrzeb ludności.

Ruch pocztowy ze zdrojowiskami.

Ponieważ w sezonie letnim 1923 wpływały do Izby liczne zażalenia na stosunki komunikacji pocztowej ze zdrojowiskami, zajęła się Izba bliższem zbadaniem tych kwestyj i wystąpiła wobec władz pocztowych z szeregiem wniosków w tym kierunku.

I tak poruszono bardzo niedogodne stosunki komunikacji pocztowej pomiędzy Truskawcem a Krakowem. Na przestrzeni tej przesłanie i doręczenie listu trwa z reguły kilka dni. Izba uczyniła wniosek o wydanie zarządzeń, któreby zapewniły normalny bieg korespondencji pocztowej na wzmiankowanej przestrzeni.

Szczegółowo zajęła się Izba kwestją przedłużenia godzin służby telegraficznej i telefonicznej Urzędu pocztowego w Rabce. W tych działach poczty zaprowadzono służbę od godziny 8-mej rano do godziny 8-mej wieczorem bez przerwy.

Celem uniezależnienia Rabki od centrali telefonicznej w Chabówce, która pełni służbę ograniczoną, zarządziła Dyrekcja Pocht włączenie Rabki wprost w przewód Zakopane-Kraków.

Odnosnie do korespondencji listowej między Krakowem a Rabką otrzymywała Izba zażalenia, iż listy nadane w Krakowie do Rabki, a więc na odległość zaledwie około 80 km., otrzymują tamtejsi kuracjusze dopiero na trzeci dzień. Przyczyną tego braku ma być okoliczność, że w Krakowie wyjmuje się listy ze skrzynek ostatni raz o g. 7-mej wieczorem, zaś pierwszy raz dopiero około 9-tej rano. Ze względu na porę odchodzących z Krakowa pociągów zaproponowała Izba, aby listy wybierano ze skrzynek po raz ostatni przynajmniej o 8-mej wieczorem. Ranną godzinę wybierania listów należałoby przesunąć już na godz. 5-tą rano.

Zażalenia na funkcjonowanie poczty listowej.

Do Ministerstwa Poczty i Telegrafów w Warszawie odniosła się Izba z zażaleniem na nieczytelność pieczętek, używanych do stampiljowania przesyłek pocztowych przez Urzędy pocztowe w okręgu Krakowskiej Dyrekcji poczt, w szczególności przez urzędy pocztowe w samym Krakowie. Pieczęcie umieszczone na listach są tak niewyraźne i nieczytelne, iż nigdy prawie nie można skonstatować miejsca i daty nadania listów.

Zażalenia świata gospodarczego w tej mierze są tembardziej uzasadnione, ile że dla kupców i przemysłowców data stampilji pocztowej stanowi niejednokrotnie dowód w procesach, a niemożliwość jej stwierdzenia narazić ich może na poważne straty.

Izba uczyniła wnioszek o wydanie zarządzeń, któreby spowodowały sanację stosunków w tym kierunku.

Kilkakrotnie domagała się Izba, aby godziny wyjmowania listów uwidaczniano na skrzynkach pocztowych. Mechanizmy wskazujące terminy opróżniania skrzynek nie funkcjonują należycie i publiczność nie jest zupełnie zorjentowaną, kiedy nadana przez nią korespondencja dostaje się do ekspedycji.

Ogłaszanie zmian w taryfach pocztowych.

W okresie postępującej dewaluacji marki polskiej widział się Zarząd pocztowy zniwolonym w dość krótkich odstępach czasu zmieniać taryfę opłat pocztowych. Przeciwno zasadzie tej kupiectwo i przemysł nie podnosiły zarzutów, uważając, iż także instytucje państwowe dążyć muszą do pokrycia swych wydatków przez pobieranie odpowiednio ustosunkowanych opłat za świadczenia.

Natomiast wpływały do Izby często zażalenia na sposób publikacji podwyżek taryfowych. Zdarzyło się dwukrotnie, iż nową taryfę podano do wiadomości powszechnej w dniu wejścia w życie zmienionych stawek. Wywołało to

zaburzenia w komunikacji pocztowej, gdyż publiczność nadawała listy frankowane wedle dawnych stawek, a poczta w niektórych wypadkach odmawiała przewozu i doręczenia, powołując się na termin obowiązywania nowej taryfy.

Izba odniosła się tedy do Ministerstwa Poczty i Telegrafów z prośbą o wydanie zarządzeń, któreby zapobiegły takim niedogodnościom, żądając, aby zmiana taryf pocztowych ogłaszana była przynajmniej na kilka dni przed terminem obowiązywania.

W związku z dewaluacją pieniądza okazała się potrzeba podwyższenia dopuszczalnej dotąd wysokości zaliczek pocztowych przy nadawaniu paczek, jak wogóle podwyższenia granicy wartości pakietów, listów wartościowych, przekazów oraz pobrań.

Zgodnie z wnioskiem sfer handlowych zaproponowała Izba podwyższenie najwyższej stawki przekazowej, wynoszącej czasowo 1,000.000 Mk. do 5,000.000 Mk. Inicjatywa Izby znalazła uwzględnienie Ministerstwa Poczty i Telegrafów, które podwyżkę tę zadekretowało od 1-go września 1923.

Jednak już w grudniu zaszła potrzeba dalszego podwyższenia maksymalnej granicy przekazów pocztowych i telegraficznych oraz pobrań do kwoty 30,000.000 Mk., względnie 50,000.000 Mk., zaś od 1-go lutego 1924 do 200,000.000 Mk. — Przedkładając Ministerstwu Poczty i Telegrafów zgłoszone w tej sprawie wnioski sfer kupieckich, wyraziła Izba zapatrywanie, iż granica maksymalna wartości ustanawiana być winna perjodycznie w wymiarze odpowiadającym faktycznej dewaluacji.

Jedna z Dyrekcyj Poczty i Telegrafów przedłożyła Generalnej Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Warszawie wniosek na wprowadzenie jednorazowego urzędowania od godz. 8-mej do 15-tej, względnie 15^{1/2} popołudniu, motywując wniosek tem, że władze i urzędy pocztowe mogłyby pełnić jednorazową służbę tak samo, jak banki i biura handlowe. Nadto mieszkańcy wsi załatwiają swe sprawy w urzędach pocztowych zwykle do godziny 15-tej, poczem wracają do domów.

Wedle wyjaśnień Dyrekcji Poczt i Telegrafów we Lwowie zaprowadzono w niektórych urzędach pocztowych tego okręgu w czasie zimowym urzędowanie jednorazowe od godziny 8-mej do 15-tej, co nietylko niema natrafiać na trudności, lecz spotyka się z uznaniem sfer kupieckich, które najchętniej załatwiają interesa pocztowe w porze południowej. Pominąć wkońcu nie można, zdaniem tej Dyrekcji, uwagi, iż urzędowanie w godzinach od 8—15 wprowadza dość znaczną oszczędność w zużyciu światła i opału.

Wezwana o wydanie opinji w tym przedmiocie przeprowadziła Izba pisemną ankietę wśród organizacyj przemysłowców i kupców okręgu. Zrzeszenia gospodarcze oświadczyły się jednomyślnie w tym kierunku, iż wprowadzenie jednorazowego urzędowania w urzędach pocztowych nie jest w obecnych warunkach zgodne z interesami przemysłu i handlu.

Wedle relacyj otrzymanych przez Izbę odbywa się praca w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych okręgu z reguły dwurazowo tak, iż właśnie w okresie popołudniowym odbywa się najczęściej załatwianie względnie nadawanie listów z poczty otrzymanej przed południem.

Również i zmiana czasu doręczania przez wyłączenie popołudnia nie dałaby się pogodzić z potrzebami obrotu kupieckiego.

Na prośbę Zarządu dóbr w Czermnej interwenjowała Izba kilkakrotnie w Okręgowej Dyrekcji Poczt i Telegrafów we Lwowie w kierunku ulepszenia komunikacji telegraficznej dla Czermnej.

Obecnie doręczanie telegramów odbywa się w tej miejscowości z bardzo znacznem opóźnieniem i mimo wysokich kosztów czyni korzystanie z urządzeń telegraficznych zupełnie iluzorycznem.

Kroki Izby odniosły zamierzony skutek, gdyż Dyrekcja Poczt we Lwowie wydzieliła miejscowość Czermną z dotychczasowego zamiejscowego okręgu doręczeń telegramów stacji

telegraficznej Skołyszyn i przydzieliła ją do zamiejscowego okręgu doręczeń stacji telegraficznej w Bieczu.

Pocztowa Kasa Oszczędności.

W sprawie działalności Pocztowej Kasy Oszczędności otrzymywała Izba powtarzające się wielokrotnie zażalenia kupców i przemysłowców okręgu, którzy posługując się w coraz silniejszej mierze obrotem P. K. O. i przyczyniając się do rozpowszechnienia przelewów bezgotówkowych, narażeni są przy dzisiejszym stanie manipulacyj na niedogodności i straty.

Na podstawie przedłożonych Izbie z sfer kupieckich dowodów zdołano stwierdzić, iż bieg pocztowych zawiadomień przelewowych jest sam dla siebie zbyt długi i w chwilowych warunkach gwałtownych zmian wartości pieniądza dla sfer gospodarczych w wysokim stopniu niebezpieczny.

Zwłoki w nadejściu zawiadomienia o skutecznym przelewie powodują szereg rekryminacyj między odbiorcą a nadawcą i pociągają za sobą niejednokrotnie konieczność wysokich dopłat.

Dalsze głosy niezadowolenia dają się słyszeć z tego powodu, że wypłaty z kont klientów bywają awizowane znacznie szybciej, aniżeli wpłaty na ich korzyść. O ile wypadki takie zdarzałyby się częściej, musiałyby pociągnąć za sobą odstręczenie znacznej części klientów od P. K. O., co nie leżałoby w interesie ani świata gospodarczego, ani samej instytucji.

Stosunki te były przedmiotem bardzo ożywionej dyskusji na plenarnem zebraniu Izby handlowej i przemysłowej, która zakończyła się uchwałą, aby sprawę całą przedstawić prezesowi P. K. O. Stosownie do tej uchwały przedłożyła Izba Prezydium P. K. O. wniosek o poddanie rewizji stosowanego obecnie systemu manipulacji i korespondencji w obrotach P. K. O. i przystosowania jego tempa do koniecznych wymagań obrotu kupieckiego.

Celem ustnego omówienia całokształtu spraw, związa-

nych z działalnością P. K. O. wydelegowało Prezydjum tej instytucji do Krakowa dwóch delegatów, którzy na licznie obslanej konferencji w dniu 4-go lutego 1924 zetknęli się w Izbie z sferami gospodarczemi okręgu.

Z przebiegu konferencji okazało się, iż główna przyczyna niedomagań leży w niedostatecznej organizacji poczt w państwie, zwłaszcza w zbyt rzadkiej sieci urzędów pocztowych. Aby brakowi temu przeciwdziałać zamierza P. K. O. zdecentralizować swe prace i uruchomić szereg oddziałów prowincjonalnych.

Poruszono nadto szereg dalszych postulatów, jak sprawę inkasa weksli, zaliczek pocztowych i kolejowych, kwestję płacenia podatków drogą czekową, przyspieszenia przelewów czekowych, wprowadzenia telegraficznego przekazywania i telegraficznych wypłat przekazów, ograniczenia kosztów manipulacyjnych i t. d. — Dłuższą uwagę poświęcono sprawie kredytów udzielanych przez P. K. O., domagając się większego uwzględniania podań z Małopolski i usamodzielnienia oddziałów prowincjonalnych w tym kierunku.

Wyłoniony na konferencji wniosek powoływania specjalnych komitetów cenzuralnych przy Oddziałach P. K. O. nie znalazł uwzględnienia Dyrekcji, która oświadczyła się raczej za każdorazowym zasięgnięciem miarodajnej opinii Izb handlowych i przemysłowych w wypadkach, kiedy petent względnie firma zabiegająca o kredyt w P. K. O. nie będzie Dyrekcji bliżej znana.

Przelewy na konta zagraniczne.

Na prośbę kilku przedsiębiorstw handlowych okręgu zwróciła się Izba handlowa i przemysłowa do Pocztowej Kasy Oszczędności z wnioskiem na podwyższenie kwot, których przelew z kont krajowych na konta zagraniczne w P. K. O. byłby dozwolony. W chwili wniesienia zażaleń bowiem obowiązywał przestarzały przepis, wedle którego przelew taki ograniczony jest do kwoty 10.000 Mk.

Wobec zdeprecjonowania waluty polskiej nie pozostaje ta kwota w żadnym stosunku do wartości obrotów handlowych. Jest rzeczą charakterystyczną, iż równocześnie (połowa marca 1923) dozwolonym jest bez żadnych ograniczeń wywóz zagranicę kwot do wysokości efektywnych 100.000 marek polskich.

Wobec tego zachodzi pilna konieczność unormowania sprawy przelewów na konta zagraniczne w P. K. O. na zasadach, odpowiadających faktycznym stosunkom i potrzebom obrotu handlowego z zagranicą.

Wniosek Izby znalazł po krótkim czasie pełne uwzględnienie.

Uregulowanie obrotu skórkami króliczemi.

Sprawa uregulowania obrotu skórkami króliczemi przedstawia dla okręgu krakowskiej Izby handlowej i przemysłowej szczególniejsze znaczenie. Zachodnia Małopolska jest bowiem zdawna siedzibą kilkudziesięciu przedsiębiorstw, zajmujących się skupem i sortowaniem skór króliczych oraz wywozem tego artykułu zagranicę, głównie do Niemiec, Francji, Belgji, Ameryki itd.

Pozatem czynnych jest w okręgu Izby kilkanaście pracowni białoskórnicych, zajmujących się garbowaniem surowca króliczego, t. j. wyprawianiem skórek surowych.

Wkońcu powstało w ostatnich 2-ach latach kilka zakładów przemysłowych, zajmujących się dalszem uszlachetnieniem towaru, mianowicie strzyżeniem i farbowaniem skórek króliczych, które potem jako naśladownictwa szlachetnych futer znajdują szerokie zastosowanie w konfekcji oraz przemysle wyrobów kuśnierskich.

Sprawą uregulowania wywozu skórek króliczych zajmowała się Izba wielokrotnie zarówno z inicjatywy zrzeszeń kupieckich względnie organizacji przemysłowców, jak i na skutek zapytań ze strony władz centralnych. Ścisłe dochodzenia przeprowadziła Izba w tym przedmiocie z końcem

roku 1923 i początkiem 1924 na żądanie Wydziału Przemysłowego Województwa w Krakowie.

W braku dokładnych danych statystycznych okazało się niemożliwym cyfrowe ujęcie odpowiedzi na zapytanie Województwa.

Występuje tu silnie przeciwieństwo interesów przemysłów przetwórczych oraz handlu skórkami króliczemi, zwłaszcza handlu wywozowego, który z pominięciem interesów przeróbki przemysłowej surowego towaru, żąda możliwych ułatwień przy wywozie, oznaczając krajowe zapotrzebowanie jako bardzo szczupłe i dalekie od zaspokojenia rynku wewnętrznego. I tak wahają się cyfry krajowej produkcji skórek króliczych, zależnie od stanowiska i charakteru przemysłowego zapytywanych, między 80—200 wagonów rocznie.

Podobnie podano Izbie ilość pojawiającego się na rynkach corocznie towaru kuśnierskiego w granicach od 5—40 wagonów rocznie, a ilość surowca, który przerobić potrafi przemysł kuśnierski na 5—60% ogółu towaru.

Surowiec mianowicie dzieli się przy nabywaniu na lepszy, zdatny do celów kuśnierskich i gorszy, używany do cięcia włósia i dalszej fabrykacji kapeluszniczej.

Zasadniczo oświadczyła się Izba handlowa i przemysłowa za utrzymaniem dotychczasowego sposobu reglamentacji wywozu skórek króliczych i zajęczych, w szczególności za utrzymaniem zakazu wywozu towaru surowego, który tylko w wypadkach wyjątkowych powinien być w tej postaci wypuszczony zagranicę.

W Polsce bowiem powstało w ostatnich czasach kilka znaczniejszych przedsiębiorstw dla uszlachetniania futer i równocześnie zwiększyło się znacznie zapotrzebowanie włósia dla produkcji kapeluszy.

W tych warunkach baczyc należy w pierwszym rzędzie na interes rozwijającej się produkcji rodzimej, która posiada warunki rozwoju i postępu, o ile nie napotka na brak surowca, wywożonego poza granice państwa.

Stosunki dorożkarskie w Krakowie.

W okresie sprawozdawczym kontynuowała Izba usiłowania, podejmowane od szeregu lat około poprawy stosunków dorożkarskich na obszarze miasta Krakowa.

Współ z Polskim Związkiem Turystycznym w Krakowie, Towarzystwem upiększenia miasta i innemi organizacjami społecznemi tego działu zwracała Izba wielokrotnie uwagę Magistratu, Dyrekcji Policji oraz Województwa na oplakane stosunki służby dorożkarskiej w Krakowie, oraz na okoliczność, iż wszelkie dotychczasowe zarządzenia powołanych władz nie wydają zupełnie zamierzonych rezultatów.

W okresie inflacji pogorszył się stan rzeczy w tej dziedzinie w sposób odczuwany nadzwyczaj dotkliwie zarówno przez ludność miasta, jak przez liczne rzesze przejezdnych, zwiedzających Kraków i jego pamiątki.

Na skutek memorjału Izby odbyła się w Województwie w dniu 8-go marca 1923 trzygodzinna konferencja w sprawie poruszonych przez nas braków służby dorożkarskiej.

Na zaproszenie wojewody przedstawił zastępca Izby Dr. Beres oplakany stan służby dorożkarskiej w Krakowie, charakteryzując dosadnie zarówno materiał ludzki napotykanany na ulicach miasta, jak i materiał koński, jak dalej wygląd i uposażenie karetek i faetoników. Podkreślono również sposób odnoszenia się woźniców do publiczności, stałą odmowę okazywania taryfy, częsty brak numerów, zwłaszcza przy saniach, nieumiejętny sposób jeżdżenia (skręty, wymijania itp.), stałe przekraczanie cen, odmowę jazdy do dalszych punktów obwodu dorożkarskiego, ordynarne i zuchwale zachowanie się fiaków wobec obcych i kobiet, niejawienie się dorożek zamówionych i kaucjonowanych itp.

Wkońcu przedstawiono nieudolność policjantów, pełniących służbę na mieście, którzy nie kontrolują dorożkarzy, nie potrafią interwenjować w razie sporów z publicznością, zdradzając wogóle brak zainteresowania w kwestji pojazdów publicznych.

Bardzo obszerna dyskusja, w której zabierali głos

wszyscy obecni przedstawiciele władz i funkcjonariusze urzędowi, wykazała dowodnie, iż wszystkie zarzuty Izby są uzasadnione.

Okazało się, iż wskutek ciągłych zmian w organizacji policji kontrola nad kwalifikacjami woźniców nie była dotychczas wykonywana, nie przeprowadzano egzaminów ze zgłaszającymi się kandydatami na fiaków, zaniechano zupełnie rewizji stanu dorożek, którą dopiero w ostatnich czasach podjęto, nie prowadzono ewidencji jednostek karanych sądownie i administracyjnie, itd.

Wyszło dalej na jaw, iż ilość posterunków policyjnych jest za małą, a z oświadczenia komendanta policji okazało się, iż materiał ludzki jest znacznie gorszy, jak przed wojną.

Podniesiono dalej konieczność uporządkowania stosunków dorożkarskich na dworcu osobowym, do czego zobowiązał się reprezentant Dyrekcji Policji.

Wojewoda wystosował do wszystkich powołanych czynników urzędowych bardzo energiczny apel, żądając zabrania się do poprawy stosunków dorożkarskich w najkrótszym czasie.

Koncesjonowanie przemysłu łapania ropy.

Ministerstwo przemysłu i handlu zwróciło się do Izby o opinię w sprawie wydać się mającego nowego rozporządzenia o koncesjonowaniu przemysłu łapania ropy naftowej. Różnica między dotychczas obowiązującym rozporządzeniem b. rządu austriackiego z 1909 a nowym projektem polega głównie na tem, że obecnie pierwszeństwo w otrzymywaniu koncesyj na zbieranie i łapanie ropy naftowej mają organizacje lub zrzeczenia właścicieli kopalń na terenie objętym eksploatacją odnośnych łapaczek.

Izba przedłożyła Ministerstwu w tej sprawie opinię, uwzględniającą stanowisko Izby pracodawców w Borysławiu, jako czynnika w tym kierunku najwięcej kompetentnego. W szczególności proponuje Izba ażeby interes właścicieli kopalń w większej mierze, aniżeli to czyni projekt roz-

porządzenia, był uwzględniony, oraz aby do projektu wstawić postanowienie, że posiadacze dotychczasowych uprawnień na zbieranie i łapanie ropy muszą w ciągu dni 30-stu od czasu ogłoszenia nowo-obowiązującego rozporządzenia, zgłosić swoje uprawnienia pod rygorem utraty w Urzędzie Wojewódzkim celem stwierdzenia, czy wykonywany przez nich przemysł odpowiada warunkom i postanowieniom nowego rozporządzenia. Nadto należałoby prócz zbierania ropy podać koncesji także zbieranie t. zw. kału ropnego.

Sprzedż nafty beczkowozami.

Vacuum Oil Company S. A. w Czechowicach wniosła prośbę o koncesję na sprzedaż nafty zapomocą beczkowozów. W sprawie tej wezwało Województwo Izbę o objawienie opinji.

Wedle stanowiska, zajmowanego przez Izbę w podobnych sprawach przed wojną zachodziła obawa, iż tą drogą zawiadnąć pragnie wielki kapitał amerykański rynkiem naftowym w Polsce.

Z oświadczenia jednak złożonego w Izbie przez Związek polskich producentów i rafinerów olejów mineralnych w Warszawie okazało się, iż obawy te nie są dzisiaj aktualne.

Na podstawie uchwały Komisyj połączonych sekcij oświadczyła się tedy Izba za uwzględnieniem prośby firmy Vacuum Oil Company S. A. w Czechowicach o udzielenie koncesji na sprzedaż nafty zapomocą beczkowozów z tem jedynie ograniczeniem, aby sprzedaż ta nie odbywała się wprost do rąk konsumentów, lecz obejmowała wyłącznie kupców t. j. dalszych odsprzedawców, oraz aby nie oddawano ilości mniejszych od 20 litrów.

Z tem zastrzeżeniem uznać bowiem należy system sprzedaży nafty zapomocą beczkowozów jako uzasadniony gospodarczo zarówno dla interesowanych kół kupieckich, jak i dla spożywców nafty.

Koncesja na rafinerję nafty w Skawinie.

Izba wezwana została przez Województwo do objawienia opinii w sprawie udzielenia koncesji na rafinerję nafty E. Ch. Griffłowi w Skawinie.

Przeciw założeniu tej rafinerji wpłynęły do Izby protesty ze strony Fabryki cykorji Henryka Francka Synowie w Skawinie oraz Fabryki wyrobów szamotowych i fajansowych w Skawinie, które obawiają się ujemnego wpływu na tok swych fabrykacyj przez działanie odpadków lotnych i płynnych przy rafinowaniu ropy.

Komisja połączonych sekcji stanęła po dłuższej dyskusji na stanowisku, że sprawa zarzutów technicznych nie należy do postępowania koncesyjnego, lecz do konsensu budowlanego.

Przy rozstrzyganiu sprawy wzięto pod uwagę przychylną opinię Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie o osobie koncesjonariusza p. Griffła.

Po myśli uchwały Komisji oświadczyła się Izba z ogólnych względów polityki gospodarczej za udzieleniem koncesji. Zarzuty przeciw budowie rafinerji uchwalono przekazać władzom administracyjnym z prośbą o ochronę praw przemysłów już istniejących.

SPIS RZECZY.

	Str.
Adresy	6
Armji zaopatrzenie	38
Asesorowie handlowi, propozycje Izby	32
Badanie kosztów utrzymania, komisja lokalna	38
Beczkozozami sprzedaż nafty	90
Biura Izby z czynności sprawozdanie	5
Biuro kolejowe Izby, sprawozdanie	68
Celne taryfy	67
„ ulgi	18
Cennikowe taryfy	16
Cen statystyka	27
„ stosowności poświadczenia	5
„ uwidacznianie	51
Certyfikaty pochodzenia towarów	6
Ciągłość pracy, projekt ustawy o zabezpieczeniu	65
Chałupnicza praca, projekt ustawy	45
Choroby, ubezpieczenie na wypadek	61
Cywilne władze, dostawy rękodzielnicze	40
Czas pracy w handlu	67
Czekowej ustawy projekt	48
Czermna, ulepszenie komunikacji telegraficznej	83
Członków rzeczyiw. Izby powołanie	32
Czynności biura Izby	5
„ przemysłowych charakter — opinje	16
Delegacje Izby	34
„ i wycieczki zagraniczne	42
Dewaluacja pieniądza, opinje	50
Dorożkarskie stosunki w Krakowie	88
Dostawy dla armji	38
„ dla władz cywilnych	40
„ wojskowe dla rękodziela	39
Dyspenzy od dowodu uzdolnienia	14
Fachowców obcych wjazd, utrudnienia	44

Funkcjonowanie poczty listowej	81
Handel, czas pracy	67
Handlowe zwyczaje, opinie Izby	34
Handlowi asesorowie, propozycje Izby	32
Interwencje Izby w sprawach skarbowych	41
Izba, delegacje	34
„ interwencje w sprawach skarbowych	41
„ kataster przemysłowy	23
„ komisja socjalna	57
„ powołanie rzeczy. członków	32
„ sprawozdanie Biura kolejowego	68
„ sprawozdanie z czynności biura	5
Jednorazowe urzędowanie poczt	83
Kanarek Eljasz, powołanie na członka Izby	32
Kasa Oszczędności Poczta	84
Kataster przemysłowy Izby	23
Kolejowe Biuro Izby, sprawozdanie	68
Komisja lokalna dla badania kosztów utrzymania	38
„ socjalna Izby	57
Koncesje przemysłowe	17
Koncesja na rafinerję nafty w Skawinie	91
Koncesjonowanie przemysłu łapania ropy	89
Konwencja ułatwień dla wymian międzynarodowych	55
Kosztów utrzymania badanie, komisja lokalna	38
Króliczemi skórkami uregulowanie obrotu	86
Lasów ochrona	50
Listowej poczty funkcjonowanie, zażalenia	81
Lokalna komisja dla badania wzrostu kosztów utrzymania	38
Lokatorów ochrona, ustawa	49
Łapania ropy przemysł, koncesjonowanie	89
Nafty rafinerja w Skawinie, koncesja	91
„ sprzedaż beczkowozami	90
Obcych fachowców przyjazd, utrudnienia	44
Obrót walutami zagranicznymi	54
Obrotu skórkami króliczemi uregulowanie	86
Ochrona lasów	50
„ lokatorów, ustawa	49
Oficjalistów praca, projekt ustawy w przedm. umowy	62
Ogłaszanie zmian w taryfach pocztowych	81
Opinie co do charakteru czynności przemysłowych	16
„ w sprawach wynikających z dewaluacji pieniądza	50

	Str.
Opodatkowanie piwa, projekt ustawy	48
Oszczędności Kasa Pocztowa	84
Pensyjne ubezpieczenie	62
Personalne propozycje dla władz skarbowych	41
Pieniądza dewaluacja, opinie	50
Piwa opodatkowanie, projekt ustawy	48
Pochodzenia towarów certyfikaty	6
Pocztowa Kasa Oszczędności	84
P. K. O. przelewy na konta zagraniczne	85
Poczty listowej funkcjonowanie, zażalenia	81
Pocztowy ruch ze zdrojowiskami	80
Pocztowe sprawy	79
„ taryfy, ogłaszanie zmian	81
Poczty, wniosek o jednorazowe urzędowanie	83
Pocztowych zaliczek wysokość	82
Poświadczenia stosowności cen	5
„ uprawnień przemysłowych	5
Powołanie rzeczow. członków Izby	32
Pozwolenia na przyjazd do Polski	5
Praca chałupnicza, projekt ustawy	45
„ w dni świąteczne, projekt ustawy	66
„ oficjalistów, projekt ustawy w przedm. umowy	62
„ przemysłowa więźniów	47
Pracy w handlu czas	67
„ zabezpieczenie ciągłości, projekt ustawy	65
Projekt ustawy czekowej	48
„ „ o opodatkowaniu piwa	48
„ „ o pracy chałupniczej	45
„ „ „ „ w dni świąteczne	66
„ „ w przedm. umowy o pracę oficjalistów	62
Propozycje asesorów handlowych	32
„ personalne dla władz skarbowych	41
Przedawnienia wierzytelności przemysłowych	53
Przelewy na konta zagraniczne P. K. O.	85
Przemysłowe koncesje	17
Przemysł łapania ropy, koncesjonowanie	89
Przemysłowa praca więźniów	47
Przemysłowych uprawnień poświadczenia	5
„ wierzytelności przedawnienia	53
Przyjazd obcych fachowców, utrudnienia	44
„ do Polski, pozwolenia	5
Przyjęcia zagranicznych wycieczek i delegacyj	42
Rafinerja nafty w Skawinie, koncesja	91

Rękodzieło, dostawy wojskowe	39
Rękodzielnicze sprawy	39
Rewizja taryfy celnej	67
Ropy łapanie, koncesjonowanie przemysłu	89
Ruch pocztowy ze zdrojowiskami	80
Skawina, koncesja na rafinerję nafty	91
Skarbowe sprawy	41
„ wladze, propozycje personalne Izby	41
Skórkami króliczemi uregulowanie obrotu	86
Specjalna komisja Izby	57
Soejalne sprawy	57
Sprawozdanie Biura Kolejowego Izby	68
„ z czynności biura Izby	5
Sprawy pocztowe	79
„ rękodzielnicze	39
„ skarbowe	41
„ soejalne	57
Sprzedaz nafty beczkowozami	90
Statystyka cen	27
Stosowności cen poświadczenia	5
Stosunki dorożkarskie w Krakowie	88
Szkolnictwo zawodowe	55
Świąteczne dni, projekt ustawy o pracy	66
Taryfy celne	67
„ cennikowe	16
„ kolejowe, sprawozdanie Biura	68
„ pocztowe, ogłaszanie zmian	81
Ubezpieczenie pensyjne	62
„ na wypadek choroby	61
Ubezpieczenia od wypadków	57
Ulgi celne	18
Ułatwienia dla wymian międzynarodowych, konwencja	55
Umowa o pracę oficjalistów, projekt ustawy	62
Uprawnień przemysłowych poświadczenia	5
Uregulowanie obrotu skórkami króliczemi	86
Ustawa o ochronie lokatorów	49
„ „ opodatkowaniu piwa, projekt	48
„ „ pracy chałupniczej, projekt	45
„ „ „ w dni świąteczne	66
„ w przedm. umowy o pracę oficjalistów, projekt	62
„ o zabezpieczeniu ciągłości pracy, projekt	65
Ustawy czekowej projekt	48
Utrudnienia przyjazdu obcych fachowców	44

	Str.
Utrzymania kosztów badanie, komisja lokalna	38
Uwidacznianie cen	51
Uzdolnienia dowód — dyspenzy	14
Vacuum Oil Company, sprzedaż nafty beczkowozami .	90
Walutami zagranicznymi obrót	54
Walutowe zaświadczenia	9
Wierzytelności przemysłowych przedawnienia	53
Więźniów praca przemysłowa	47
Wjazd obcych fachowców, utrudnienia	44
Współdziałanie Izby przy zaopatrzeniu armji	38
Wycieczki i delegacje zagraniczne	42
Wymian międzynarodowych ułatwienia, konwencja . .	55
Wypadków ubezpieczenia	57
Wzrost kosztów utrzymania, komisja lokalna	38
Zabezpieczenie ciągłości pracy, projekt ustawy	65
Zagraniczne przelewy P. K. O.	85
Zagranicznymi walutami obrót	54
Zagraniczne wycieczki i delegacje	42
Zakład pensyjny dla funkcjonarjuszy	62
„ ubezpieczenia od wypadków	57
Zaliczek pocztowych wysokość	82
Zaopatrzenie armji	38
Zaświadczenia walutowe	9
Zawodowe szkolnictwo	55
Zażalenia na funkcjonowanie poczty listowej	81
Zdrowiska, ruch pocztowy	80
Zmian w taryfach pocztowych ogłaszanie	81
Zwyczaje handlowe, opinie Izby	34
